

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława

Zamawiający:

Miasto Oława

Autorzy:

**dr inż. Maria Stanisławska
inż. Janusz Marlinga**

z zespołem

Oława, 2007

Spis treści:

	str.
1. Wprowadzenie.....	4
2. Podstawa formalna aktualizacji Programu.....	5
3. Podstawa prawna aktualizacji Programu.....	5
4. Uwarunkowania demograficzne i gospodarcze.....	6
4.1. Uwarunkowania demograficzne.....	6
4.2. Dane o budżecie gminy.....	7
4.3. Podmioty gospodarcze.....	8
4.4. Uwarunkowania infrastrukturalne.....	9
5. Konsultacje społeczne.....	9
6. Opis stanu środowiska w Oławie.....	11
6.1 Opis ogólny.....	11
6.2 Obszary Natura 2000.....	21
7. Założenia wyjściowe do programu i jego aktualizacji.....	23
7.1. Uwarunkowania zewnętrzne Programu.....	23
7.1.1. Polityka ekologiczna państwa i założenia do POŚ miasta Oława.....	23
7.1.2. Program Ochrony Środowiska województwa dolnośląskiego.....	24
7.1.3. Obowiązujące akty prawne w zakresie ochrony środowiska.....	25
7.1.4. Powiatowy Program Ochrony Środowiska.....	26
7.1.4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Oława.....	26
7.2. Strategia Rozwoju Miasta Oława do 2015 r.....	27
7.3. Priorytety ekologiczne.....	29
8. Poprawa jakości środowiska.....	30
8.1. Wody powierzchniowe i podziemne.....	31
8.1.1. Cele długoterminowe.....	31
8.1.2. Realizacja programu ochrony wód.....	32
8.1.2.1. Ścieki komunalne.....	32
8.1.2.2. Wody opadowe.....	32
8.2. Gospodarka odpadami.....	32
8.2.1. Cele długoterminowe.....	32
8.3. Powietrze atmosferyczne.....	33
8.3.1. Cele długoterminowe.....	33
8.4. Hałas.....	34
8.4.1. Cele długoterminowe.....	34
8.5. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	34
8.5.1. Cele długoterminowe.....	34
8.6. Awaryjne przemysłowe i zarządzanie kryzysowe.....	35
8.6.1. Cele długoterminowe.....	35
8.7. Ochrona przyrody.....	35
8.7.1. Cele długoterminowe.....	35
8.8. Ochrona gleb.....	36
8.8.1. Cele długoterminowe.....	36
8.9. Lasy.....	36
8.9.1. Cele długoterminowe.....	37
8.10. Tereny przemysłowe.....	37
8.10.1. Cele długoterminowe.....	37
8.11. Ochrona przed powodzią.....	38

8.11.1. Cele długoterminowe:.....	38
8.12. Edukacja proekologiczna	38
8.12.1. Edukacja ekologiczna formalna (szkolna) i pozaszkolna	38
9. Zadania krótkoterminowe.....	39
9.1. Ochrona wód	41
9.2. Gospodarka odpadami.....	45
9.3. Ochrona powietrza	48
9.5 Awaryjne przemyśle i zdarzenia kryzysowe	53
9.6 Ochrona przyrody	55
9.7 Tereny poprzemysłowe	57
9.8 Ochrona przeciwpowodziowa.....	58
10. Źródła finansowania Programu.	60
11. Finansowanie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława.	60
11.1. Wstęp	60
11.2. Ocena wybranych parametrów budżetu Miasta Oława.....	60
12. Zarządzanie i monitorowanie Programu Ochrony Środowiska.....	62
12.1. Zarządzanie Programem	62
12.2. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji.....	63
12.3. Monitorowanie Programu	64
13. Wpływ realizacji POŚ dla Miasta Oława na stan środowiska.....	64
14. Materiały wykorzystane	64

1. Wprowadzenie

Aktualizacja do Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława, w zakresie formalnym, podobnie jak aktualizacja do Planu Gospodarki Odpadami, jest konsekwencją sprawozdania z realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska (POŚ) i w Planie Gospodarki Odpadami (PGO) dla Miasta Oława. W zakresie prawnym powinna ona uwzględnić zmiany przepisów prawa, jakie dokonały się na przestrzeni lat 2004 – 2006 i dotyczyły tego dokumentu. Ze względu na formułę tego dokumentu tj. aktualizację dokumentacji podstawowej, nie stanowi ona nowego opracowania tylko ma charakter wyłącznie porządkujący i aktualizacyjny. W tej sytuacji, zdaniem jego autorów, nie wyczerpując w całości zapisów określonych w art. 17 ustawy Prawo ochrony środowiska, ta aktualizacja nie będąc projektem programu, nie musi być poddana procedurze określonej w tym artykule oraz w artykule 18 w/w ustawy. Organy wymienione w tych artykułach powinny zostać poinformowane o fakcie opracowania aktualizacji do POŚ i zmianach (wyłącznie istotnych), jakie zostały w niej zawarte. Zmiany w porównaniu do pierwszej wersji POŚ dotyczą przede wszystkim sfery gospodarowania odpadami (zmieniając zakres zawartości PGO z wszystkich rodzajów odpadów na odpady wyłącznie komunalne), i zostały one szczegółowo opisane w aneksie do Planu, a w tym dokumencie dokonano jedynie aktualizacji istotnej ze względu na sporządzone sprawozdanie z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława i aktualizację PGO dla Miasta Oława.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Oława i Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Oława, zostały opracowane w 2004 roku i zatwierdzone Uchwałami Rady Miejskiej Oławy nr XXIV/181/04 i XXIV/182/04 z dnia 28 czerwca 2004 roku w/s uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami Programu i Ochrony Środowiska w Gminie.

Aktualizacja POŚ dla Miasta Oława nie jest oddzielnym opracowaniem i powinna być czytana i oceniana łącznie z pierwszą dokumentacją Programu. Z tego też powodu w niniejszej aktualizacji nie powielano informacji zawartych w dokumentacji podstawowej, a podano jedynie różnice z uwzględnieniem zapisu, który ogranicza tematykę gminnego planu gospodarki odpadami do odpadów komunalnych. W aktualizacji do POŚ nie powtarzano informacji mniej istotnych lub mających mniejsze znaczenie dla powodzenia poprawy stanu środowiska w mieście. W stosunku do pierwszej wersji Programu, częściowo zmodyfikowano i rozszerzono niektóre elementy, zwłaszcza te, które wydawały się istotne lub poszerzały problematykę Programu.

Ze względu na przyjętą formułę zawartości Programu i Planu z 2004 roku oraz wykonane przez Burmistrza Oławy sprawozdanie z realizacji Programu i Planu za lata 2004-2006, do oceny całości spraw, związanych z Programem Ochrony Środowiska i Planem Gospodarki Odpadami oraz aktualizacjami dla tych dokumentów, należy także brać pod uwagę w/w sprawozdanie z realizacji. Te trzy dokumenty pozwalają na całościową ocenę zarówno wykonania zadań wskazanych w Programie i Planie, jak też propozycji aktualizacyjnych.

Część statystyczną, jak w przypadku aktualizacji PGO, oparto o aktualnie dostępny rocznik statystyczny, co oznacza, że dane statystyczne dotyczą roku 2005. W danych tych stwierdzono inny układ i sposób przedstawiania informacji statystycznych w porównaniu z rocznikiem za 2003 rok (na tej bazie opracowywano dokument w 2004 roku), stąd też w niniejszym materiale z niektórych danych statystycznych zrezygnowano, ponieważ nie znaleziono oficjalnych materiałów porównawczych.

Dla Planu Gospodarki Odpadami istotny jest zapis §5 pkt.2 rozporządzenia w/s sporządzania planów, który stanowi, że zgodnie z zapisem w nim zawartym, ponieważ analizowany dokument jest pierwszym projektem gminnego planu, to nie podlega ocenie jego realizacja. Takie zapisy nie są formułowane w stosunku do Programu Ochrony Środowiska w żadnym akcie prawnym, ale również nie istnieje, jak w przypadku Planów, przepis wykonawczy określający, co w Programach należy zawierać, zostawiając gminom, powiatom i województwom znaczną w tej mierze dowolność. Przez analogię oraz fakt, że PGO stanowi tylko fragment POŚ, można przyjąć, że podobnie należy postępować w przypadku oceny realizacji Programu Ochrony Środowiska. Przepis prawa zobowiązuje organy wykonawcze województwa, powiatu i gminy do sporządzenia

sprawozdania i przedstawienia go właściwym radom, ale nie wskazuje na konieczność uzyskania w tej mierze jakiegokolwiek opinii lub uchwały. Jest to logiczne i konsekwentne, ponieważ sprawozdanie jest przedstawiane ok. połowy okresu na jaki Program został przyjęty do realizacji. Sprawozdanie z realizacji dokumentów kierunkowych i z realizacji zadań w nich zawartych, zostało na potrzeby gminy opracowane jako osobny dokument, w którym, na podstawie dokumentacji podstawowej oraz zebranych i udostępnionych materiałów i informacji poddano je analizie i ocenie zakończonej wnioskami.

Wnioski te wskazują, że Program Ochrony Środowiska dla Miasta Oława, razem z jego częścią składową, czyli Planem Gospodarki Odpadami, jest realizowany zgodnie z przyjętymi w nich kierunkami.

2. Podstawa formalna aktualizacji Programu

Podstawę formalną do wykonania tego aneksu stanowi umowa zawarta między Burmistrzem Miasta Oława, a IME Consulting. Na jej podstawie wykonuje się niniejszą aktualizację do Programu Ochrony Środowiska. Ze względu na aktualność zapisów zamieszczonych w dokumencie podstawowym i czas, na jaki obowiązuje uchwalony POŚ, niniejszy aneks będzie ograniczony do niezbędnej korekty z jednoczesnym pominięciem w nim informacji o znaczeniu statystycznym i opisowym. W oparciu o analizę wykonywanych w obrębie Programu Ochrony Środowiska i będącego jego składową Planu, zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych opisanych w sprawozdaniu z realizacji zadań wynika, że pomimo podjętych działań kierunkowych ulegną przesunięciu terminy realizacji niektórych z zadań dotyczących zwłaszcza gospodarki odpadami, natomiast wiele zadań określonych w innych dziedzinach środowiska zostało do chwili obecnej wykonane lub będąc zadaniami rozpoczętymi, są dalej kontynuowane. Stąd też autorzy tego opracowania sugerują i wnoszą do organów gminy propozycję, aby w kontekście wniosków ze sprawozdania uznać, że nie ma potrzeby rozszerzać Programu o nową perspektywę dotyczącą lat 2008 i 2009 i w związku z tym o nowe zadania, a przyjmując, że uzasadnionym jest kontynuowanie realizacji Programu w takiej postaci (z korektą wynikającą ze zmiany prawa oraz korekty dotyczącej roku 2007) jak dokument podstawowy. Jest to uzasadnione również tym, że po okresie następnych 2 lat realizacji POŚ zostanie zakończony czasokres, dla którego dokonywano planowania rzeczowego w perspektywie krótkoterminowej oraz planowania finansowego.

Źródłami informacji dla Programu były materiały uzyskane z Urzędu Miejskiego w Oławie, Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, a także prace instytutów, placówek naukowo – badawczych i firm z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, jak również dostępna literatura fachowa.

Jako punkt odniesienia dla aktualizacji programu ochrony środowiska przyjęto aktualny stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2005 z uwzględnieniem dostępnych danych za okres 2006 i 2007 roku. Dla potrzeb Programu zostało wykorzystane Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Oława, którego ostatnią wersję ujednolicono w 2006 roku, a także inne dokumenty o charakterze planistycznym.

3. Podstawa prawna aktualizacji Programu

Koncepcja Programu i jego aktualizacji oparta jest o zapisy następujących dokumentów:

1. *Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku*. Definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin.
2. *Polityka ekologiczna państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010*”.

Cele i zadania ujęto w kilku blokach tematycznych, a mianowicie:

- cele i zadania o charakterze systemowym,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody,
- zrównoważone wykorzystanie surowców,
- jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne.

W celu zachowania zgodności z dokumentami wyższego rzędu, przy opracowywaniu Programu i jego aktualizacji brano pod uwagę *Program ochrony środowiska województwa dolnośląskiego do roku 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015*, w którym to dokumencie określono długoterminową politykę ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego, przedstawiono cele krótkoterminowe i sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.

Założono, że dokument Programu będzie uszczegóławiany, korygowany i koordynowany z nowelizacjami aktów wykonawczych do ustawy „Prawo ochrony środowiska” (i samego Prawa ochrony środowiska) i do kilkunastu ustaw komplementarnych, których treść powinna być uwzględniana w Programie, a ten aneks powoduje taką właśnie okazję.

4. Uwarunkowania demograficzne i gospodarcze

4.1. Uwarunkowania demograficzne

Dla całego środowiska naturalnego istotnym jest, jak kształtuje się sytuacja demograficzna na danym terenie. Ogólna ilość mieszkańców powiatu, liczba mieszkańców danej gminy, sytuacja gospodarcza i jej koniunktura, ilość podmiotów gospodarczych, zamożność mieszkańców itd. ma wpływ na pośrednią i bezpośrednią ilość wytwarzanych w danej społeczności odpadów, ilości generowanych ścieków czy obciążeń dotyczących powietrza atmosferycznego. Poniżej dane charakteryzujące podstawowe informacje demograficzne.

Tabela. Ludność (WUS)

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn
Województwo	2888232	1386247	1501985	145	108
Powiat Oławski	71103	34774	36329	136	104
Miasto Oława	30903	14907	15996	1130	107

Tabela. Struktura ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku						Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
		przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym		
		razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	
Województwo	2888232	546461	266512	1894695	929036	447076	306437	52
Powiat Oławski	71103	14481	7078	47456	23098	9166	6153	50
Miasto Oława	30903	5725	2773	20633	10171	4545	3052	50

Tabela. Migracje ludności

Wyszczególnienie	Napływ		Odpływ		Saldo migracji	
	Ogółem	W tym z zagranicy	Ogółem	W tym za granicę	Ogółem	Na 1000 ludności
Województwo	29630	772	31479	1691	-1849	-0,6
Powiat Oławski	891	6	928	111	-37	-0,5

Tabela. Ruch naturalny ludności

wyszczególnienie	małżeństwa	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	Małżeństwa	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny
	w liczbach bezwzględnych				na 1000 ludności			
Powiat Oławski	439	689	595	94	6,2	9,7	8,4	1,3
Miasto Oława	192	253	288	-35	6,2	8,2	9,3	-1,1

4.2. Dane o budżecie gminy

Poza danymi o budżecie Miasta Oława dostarczonymi przez służby finansowe Urzędu Miejskiego w Oławie i uzyskane ze stron internetowych gminy, poniżej podano informacje o budżecie w ujęciu statystycznym i w porównaniu na tle powiatu i województwa dolnośląskiego. Dane te są o tyle istotne, że zasobność budżetu gminy ma być podstawowym motorem do realizacji Programu Ochrony Środowiska. Dane te są oparte o najbardziej aktualny (opublikowany) rocznik statystyczny i zawierają one informacje oparte na danych z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego.

Tabela. Dochody budżetu gminy na tle województwa i powiatu

Wyszczególnienie	ogółem	dochody własne	dotacje celowe z budżetu państwa	dotacje otrzymane z funduszy celowych	dotacje celowe otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	subwencje ogólne	środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskanych z innych źródeł
Województwo	3881049,7	2154785,2	570398,1	45951,2	9306,8	1007866,8	92741,7
Powiat Oławski	13254	85716,7	15478,6	1025	49,4	30085,9	184,5
Miasto Oława	61491	44116,2	6353,3	622,4	29,4	10272,8	97

Tabela. Wydatki budżetowe wg działów

Wyszczególnienie	Ogółem	gospodarka mieszkaniowa	administracja publiczna	oświata i wychowanie	ochrona zdrowia	opieka społeczna	gospodarka komunalna i ochrona środowiska	kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	kultura fizyczna i sport
	w tysiącach złotych								
Województwo	3921926,3	207483	452826,1	1353969,1	45383,2	703576,1	387682,4	153411	103362,9
Powiat Oławski	131159,4	22663,8	15803,8	44797,9	1397,6	20623,9	6925,6	3029	1947,1
Miasto Oława	63470,2	16916,3	7653,4	17925,6	454,2	9528,8	2547,7	1479,3	1031,4

Tabela. Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŁAWA - AKTUALIZACJA
IME Consulting

Wyszczególnienie	Wydatki na ochronę środowiska				Wydatki na gospodarkę wodną	
	ogółem	w tym			ogółem	w tym na ujęcia i odprowadzenia wody
		gospodarkę ściekową i ochronę wód	ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarkę odpadami, ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz wód podziemnych i powierzchniowych		
Województwo	429490	265432	53451	61332	191372	78556
Powiat Oławski	6650	1902	238	4509	843	837
Miasto Oława	6010	1263	238	4509	339	339

Tabela Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną wg źródeł finansowania

Wyszczególnienie a-na ochronę środowiska b-na gospodarkę wodną	Ogółem	Środki					Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe	Inne środki, w tym nakłady niefinansowane
		własne	z budżetu			z zagranicy			
			centralnego	województwa	powiatu i gminy				
w tys. zł									
Województwo a	429489,6	220102,4	4346,8	947,2	715	36586,4	132610,8	23277	10904
b	191372,3	99289,8	4687,2	16892,1	830,9	10560,8	52181,6	3037,2	3901,7
Powiat Oławski a	6649,5	6301,5	-	-	50	126	172	-	-
b	843,2	534,2	-	-	27	-	282	-	-

4.3. Podmioty gospodarcze

Dodatkowo podano w tym materiale dane dotyczące ilości podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Także ilość i zasobność podmiotów gospodarczych ma znaczenie w realizacji POŚ ponieważ wiele zadań wskazanych w Programie dotyczy także realizacji właśnie przez prowadzących działalność gospodarczą oraz do realizacji przez inne instytucje.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Z ogółem					
		Publiczny	Prywatny	spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
Województwo	302615	16947	285668	18966	5375	23476	1476	6039	222458
Powiat Oławski	6384	222	6162	286	86	521	35	81	5126
Miasto Oława	3518	148	3370	145	45	310	16	47	2794

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym								
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł		budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gospodarka magazynowa i łączność, transport	pośrednictwo finansowe	obsługa nieruchomości i firm
			razem	w tym przetwórstwo przemysłowe						
Województwo	302615	6486	27694	27178	29153	96801	9086	21073	10786	61866
Powiat Oławski	6384	176	731	721	817	2219	158	399	251	912
Miasto Oława	3518	35	371	368	393	1235	87	218	159	593

4.4. Uwarunkowania infrastrukturalne

Jako ważne dla stanu środowiska i związane z realizacją Programu Ochrony Środowiska, w niniejszej aktualizacji dokonano także nowelizacji dostępnych w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym danych dotyczących uwarunkowań infrastrukturalnych. Te uwarunkowania stanowią często o sposobie i standardzie życia. Podział ludności na miejską i wiejską wymusza sposoby ogrzewania mieszkań i indywidualnych gospodarstw. Taki układ decyduje też (oprócz uwarunkowań geograficznych związanych z dostępnością do wszystkich terenów zamieszkałych czy terenów przez, które prowadzone będą infrastrukturalne inwestycje liniowe) o sposobach rozwiązywania problemów dotyczących gospodarki ściekowej czy wodnej. Miasto to także nastawienie na większą konsumpcję, czyli powstanie większej ilości odpadów oraz ich inna morfologia. Warunki ogólnie nazywane cywilizacyjnymi, czyli dostęp do gazu, energii elektrycznej, sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej składają się na szereg czynników warunkujących generowanie źródeł problemów w środowisku z jednej strony, a z drugiej przy pomocy tych samych mediów, pozwalają rozwiązywać problemy w sposób bardziej zorganizowany i bezpieczniejszy dla środowiska naturalnego. Dla prób uchwycenia tego rodzaju wskaźników ważnych w analizie zagadnienia, zebrano w tabelach charakterystyczne liczby dotyczące tych zagadnień.

Tabela. Wodociągi i kanalizacja

Wyszczególnienie	Sieć w km		Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych		Ścieki odprowadzane w dam ³
	Wodociągowa	Kanalizacyjna	Wodociągowe	Kanalizacyjne	w dam ³	na 1 mieszk. w m ³	
Województwo	13146	6539	274262	137331	94928,4	32,8	102040
Powiat Oławski	406	138	7597	2414	2366	33,3	2384
Miasto Oława	53	45	1287	1065	1160,2	37,4	1567

5. Konsultacje społeczne

Na etapie przygotowywania aktualizacji Programu Ochrony Środowiska i aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami podjęto ze strony służb Urzędu Miejskiego (Wydział Gospodarki Komunalnej, Mieszaniowej i Ochrony Środowiska) działania mające na celu uzyskanie, od

potencjalnych uczestników wykonujących Program i Plan, informacji mogących mieć wpływ na te dokumenty lub propozycji inwestycyjnych wymagających wprowadzenia do tych dokumentacji. Przeprowadzono w tym celu korespondencję pisemną i uzyskano zarówno uwagi jak i propozycje. Również dla tego samego celu i powodu, a także z chęci uzyskania uwag czy propozycji pozarządowych organizacji proekologicznych na stronie internetowej miasta Oława zamieszczono odpowiedni komunikat i poproszono o zgłaszanie ewentualnych uwag do Urzędu Miejskiego.

Jak wynika z informacji uzyskanych od Wydziału Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska w sprawie ogłoszenia na stronie internetowej nie zgłoszono żadnych uwag i propozycji.

Prośbę i wystąpienia w/s propozycji do Programu Ochrony środowiska i Planu Gospodarki Odpadami skierowano do 24 największych i najbardziej istotnych dla środowiska podmiotów gospodarczych, spółdzielni i zakładów budżetowych funkcjonujących na terenie miasta Oława. Z tej listy podmiotów, propozycje pisemne uzyskano od podmiotów:

- „ROTEX” Andrzej Ryżak - 55-200 Oława, ul. Oleśnicka 9
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Odra”, 55-200 Oława, ul. 1 Maja 22
- „JACK-POL” Sp. z o.o., 55-200 Oława, ul. Portowa 1B
- „EUROFILMS” S.A. Warszawa – Oddział w Oławie, 55-200 Oława, ul. Zwierzyniecka 12
- „ZWiK” Sp. z o.o., 55-200 Oława, 55-200 Oława, ul. 3-go Maja 30
- „Boryszew” S.A. Oddział Huta Oława, 55-200 Oława, ul. Gen. Wł. Sikorskiego 7

Swoje uwagi do dokumentów związanych z Programem Ochrony Środowiska i Planem Gospodarki Odpadami zgłosiło również, działające na terenie miasta Oława Stowarzyszenie Zwyczajne „Klub Ekologiczny Ziemi Oławskiej”, 55-200 Oława, ul. Różana 7/2.

Te zgłoszone uwagi i spostrzeżenia wykorzystano podczas opracowywania aktualizacji Programu i Planu. W miarę uzyskanych danych uwzględniono w tych dokumentach dane dotyczące wykonanych na terenie miasta i najbliższych okolic badań monitoringowych. W aktualizacji Programu i Planu, przyjęto formułę polegającą na rezygnacji z zapisania w dokumentach aktualizacyjnych niektórych danych statystycznych i pomiarowych. Dotyczyło to przede wszystkim danych, które były mniej istotne lub były danymi o niewielkiej zmienności na przestrzeni lat. Pozostałe dane statystyczne i informacyjne zawarte są w dokumentacjach podstawowych opracowanych w 2004 roku.

W związku ze zmianami, jakie zaszły na przestrzeni lat 2004-2006, w obowiązującym prawie dotyczącym środowiska naturalnego (zwłaszcza widoczne w gospodarce odpadami), w aktualizacjach dokonano weryfikacji zapisów związanych z tymi zmianami.

Korzystając z przeprowadzonych konsultacji społecznych w okresie dokonywania aktualizacji Programu i Planu, na podstawie danych zawartych w uwagach podmiotów zewnętrznych oraz na podstawie sprawozdania z realizacji Programu i Planu, dokonano weryfikacji i modernizacji zadań wymienionych w grupach celów krótkoterminowych. Ze względu na formułę opracowania aktualizacji do Programu i Planu, w celu uzyskania całkowitego obrazu zmian, proponuje się, łączne ocenianie Programu, aktualizacji Programu i sprawozdania z realizacji Programu i Planu.

6. Opis stanu środowiska w Oławie

6.1 Opis ogólny

Opis stanu środowiska w Oławie dokonano na podstawie dostępnych informacji zamieszczonych w raporcie o stanie środowiska województwa dolnośląskiego wykonanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz na podstawie innych udostępnionych przez Urząd Miejskiego w Oławie wykonanych badań i pomiarów czy ekspertyz. Jednocześnie w materiale poniżej nie dokonywano oceny tych badań i pomiarów, ani też nie podjęto dyskusji na temat ilości punktów pomiarowych, ilości i rodzaju wykonywanych przez WIOŚ badań, zwłaszcza w kontekście spodziewanych przez inne podmioty i uczestników życia społecznego i gospodarczego w Oławie, miejsc poboru prób i częstotliwości tych badań prowadzonych na terenie miasta. Ze względu na wpływ i wzajemne oddziaływanie miasta Oława z gminą Oława (zwłaszcza w kontekście Stref Rozwoju Gospodarczego w Stanowicach i Marcinkowicach oraz Godzikowicach i trasach komunikacyjnych), poniżej zamieszczono także badania dotyczące niektórych terenów gminy wiejskiej Oława. Zgodnie z podziałem W. Okołowicza obszar objęty zasięgiem gminy jest położony w Sudeckiej krainie klimatycznej w strefie silnego wpływu Przedgórze Sudeckiego oraz średnich modyfikujących wpływów oceanicznych, kształtujących miejscowe cechy klimatu na tym obszarze. Klimat kształtują więc te same masy powietrza jak na całym Dolnym Śląsku średnia roczna temperatura na Przedgórzu Sudeckim wynosi ok. 8.0 °C. Klimat jest tej części jest więc charakterystyczny podgórski. Długość okresu zimowego wynosi od 14 do 20 tygodni a letniego od 6 do 10 tygodni. Klimat okolic można zaliczyć już do nizinnego. Najdłuższy w kraju okres wegetacyjny oscylujący w granicach 220 dni (z temperaturą większą od 5°C) oraz niemal równa średniej krajowej roczna suma opadów wynosząca 580 mm sprzyjają rozwojowi rolnictwa w tych okolicach. Średnie temperatury lipca to 17,5 °C, a stycznia 1,2-1,8 °C, dużą zmienność mogą wykazywać temperatury w okresie zimy mniejsze zaś w okresie lata. Długość zalegania pokrywy śnieżnej 55-60 dni, czas trwania zimy to przeciętnie 69 dni, czas trwania lata 88 dni. Dość gwałtowny wzrost temperatury w przeciągu wiosny zdecydowanie poprawia komfort bioklimatyczny. Jednakże występujące często zjawisko fenu wywołuje spore skoki ciśnienia oraz niemałą porywistość wiatru. Te dwa czynniki (zwłaszcza ten pierwszy) niekorzystnie wpływają na dobre samopoczucie. Wiatry przeważają południowo - zachodnie i zachodnie i północno - zachodnie mające największy wpływ na kształtowanie się opadów. Najrzadziej występują wiatry wschodnie. Klimat okolic Oławy można zaliczyć do przedgórskiego. Średnia roczna suma opadów w regionie w okresach wieloletnich charakteryzuje się znaczną zmiennością i waha się w granicach od ponad 400 mm do prawie 1000 mm. Przy czym średnia normalna z wielolecia zawiera się pomiędzy 560 a 660 mm. Stosunkowo niska suma opadów rozkłada się nierównomiernie w ciągu roku. Największe opady występują w cieplej porze roku /IV-IX/ i wynoszą ok. 400 mm, co stanowi niemal 70 % sumy rocznej. Opady atmosferyczne występują przeciętnie w ciągu 115 dni w roku.

Bardzo istotnym elementem klimatu, wpływającym na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń jest wiatr. Dominującym kierunkiem dla Oławy i okolic jest sektor zachodni (SWW, W, SSW), na który przypada ok. 36 % ogólnej sumy wiatrów. Średnia prędkość wiatru w skali roku, obliczona dla rejonu waha się w zakresie 2,01 - 4,24 m/s.

Badanie stanu środowiska naturalnego jest zadaniem własnym Inspekcji Ochrony Środowiska. Pomiary prowadzone są w sieci monitoringu krajowego i monitoringu lokalnego. Punkty sieci położone są najczęściej na terenach najbardziej obciążonych znaczną działalnością przemysłową. Z tego powodu dla terenu gminy miejskiej Oława nie ma nadmiernej ilości szczegółowych badań, które w sposób szczegółowy pokazałyby stan zanieczyszczenia środowiska, tak więc wyłącznie do celów statystycznych i dokonywania analiz dla tego Programu, poniżej podane zostaną także dane dotyczące obszaru powiatu. Wg podziału stosowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony środowiska, powiat Oława (kod strefy 4.02.03.15), jest strefą, w

której występują obszary zwykłe Oz -odnoszą się do niego wartości dopuszczalnych stężeń określone dla kraju) oraz obszary zwykłe OzR- do którego odnoszą się wartości dopuszczalnych stężeń określone ze względu na ochronę roślin. Z danych podawanych przez WIOŚ (na podstawie danych GUS) wynika, że emisja pyłu na terenie powiatu oławskiego stanowi ok. 1.43 % całkowitej emisji pyłu województwa dolnośląskiego. Emisja zanieczyszczeń gazowych w tym powiecie kształtuje się w wysokości ok. 0.18 % całkowitej emisji gazów w województwie dolnośląskim. Wśród zakładów bilansowych (podlegających sprawozdawczości GUS-u) i traktowanych jako największe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (wg WIOŚ) nie ma żadnego zakładu z terenu miasta Oława.

a) powietrze atmosferyczne

Jedynym stałym punktem pomiarowym, ze względu na ochronę zdrowia, (gdzie dokonuje się pomiaru dwutlenku azotu i dwutlenku siarki) jest w powiecie punkt pomiarowy usytuowany przy ulicy 3-go Maja w Oławie. Jak wykazuje raport WIOŚ na terenie powiatu istnieją jeszcze punkty pomiarowe monitoringu pasywnego i są one umiejscowione w: Oławie- ul. Chrobrego i ul. Iwaszkiewicza i Jelczu-Laskowicach.

Przeprowadzone pomiary stężeń zanieczyszczeń w 2005 roku w stacji 3-go Maja (stała stacja pomiarowa) wykazały dla: dwutlenku siarki stężenie średnioroczne na poziomie $9.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Zauważa się podwyższenia zawartości dwutlenku siarki w sezonie grzewczym. W sezonie grzewczym średnie stężenie wynosiło $13.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$, podczas gdy w sezonie pozagrzewczym $5.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksymalne odnotowane stężenie 24 godzinne wyniosło $71.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi ok. 57 % normy. Analiza badań wykazała, że w porównaniu do 2004 roku nieznacznie zmalały wartości stężeń średniorocznych i stężeń w sezonie grzewczym, natomiast wzrosły w sezonie pozagrzewczym. W innych punktach pomiarowych na terenie powiatu (tzw. pomiary pasywne) uzyskano wyniki:

- Ul. Chrobrego – $9.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (śr. roczna), $15.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.grzewczy), $3.1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.pozagrzewczy)
- Ul. Iwaszkiewicza - $10.1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (śr. roczna), $16.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.grzewczy), $4.0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.pozagrzewczy)
- Jelcz-Laskowice – ul. Chabrowa - $9.8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (śr. roczna), $15.8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.grzewczy), $3.9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.pozagrzewczy)

Na stałej stacji pomiarowej (3-go Maja), dla dwutlenku azotu odnotowano średnie stężenie na poziomie $33.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W sezonie grzewczym średnie stężenie wynosiło $35.1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, podczas gdy w sezonie pozagrzewczym $32.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W porównaniu z rokiem 2004, dla dwutlenku azotu, wzrosły wartości zmierzonych stężeń w każdym z analizowanych okresów.

W innych punktach pomiarowych na terenie powiatu (tzw. pomiary pasywne) uzyskano dla dwutlenku azotu wyniki:

- Ul. Chrobrego – $21.0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (śr. roczna), $27.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.grzewczy), $14.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.pozagrzewczy)
- Ul. Iwaszkiewicza - $19.0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (śr. roczna), $25.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.grzewczy), $12.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.pozagrzewczy)
- Jelcz-Laskowice – ul. Chabrowa - $20.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (śr. roczna), $27.1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.grzewczy), $13.3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (sez.pozagrzewczy)

Jak wykazały prowadzone badania, średnie stężenie w ciągu roku (wszystkie dane za 2005) pomiaru 24 godzinnego dla SO_2 wykazało wartość $9.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (punkt stały) oraz wartości od 9.4 do $10.1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (pomiary pasywne). Norma dopuszczalna dla tego stężenia wynosi $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dla NO_2

wartość średnia stężenia 24 godzinowego wyniosła w stałym punkcie pomiarowym $33.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast dla pomiarów pasywnych od 19.0 do $21.0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy normie dopuszczalnej $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dla pyłu zawieszzonego PM10, dla tlenku węgla i innych charakterystycznych substancji nie wykonywano badań. Na terenie miasta Oława nie występują żadne istotne źródła emisji zanieczyszczeń. Żaden ze znanych obiektów przemysłowych na terenie gminy nie powoduje dużych emisji. Również czynniki urbanizacyjne nie powodują zjawisk przypisanych tzw. niskim emisjom.

Tabela. Emisja i redukcja zanieczyszczeń

Wyszczególnienie	Emisja zanieczyszczeń				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w %zanieczyszczeń wytworzonych	
	pyłowych		gazowych		pyłowych	gazowych
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym dwutlenek siarki		
Województwo	7957	6094	18048750	60466	99,7	88,3
Powiat Oławski	115	105	32315	146	99	1,3

b) wody powierzchniowe

Dolny Śląsk prawie w całości leży w dorzeczu rzeki Odry, która jest odbiornikiem największej ilości ścieków z terenu województwa, odprowadzanych do niej bezpośrednio i poprzez dopływy. W 2005 r. Odra była badana w 8 punktach pomiarowych na odcinku ok. 200,0 km, co stanowi 93% długości rzeki znajdującej się w granicach województwa. Do najważniejszych bezpośrednich źródeł zanieczyszczenia rzeki Odry położonych na terenie powiatu oławskiego należą:

- Zakłady Papiernicze w Oławie odprowadzające do młynówki Odry ok. $30 \text{ m}^3/\text{d}$ ścieków przemysłowych po podczyszczaniu mechanicznym;
- m. Oława, które odprowadza ok. $5700 \text{ m}^3/\text{d}$ ścieków po oczyszczaniu mechaniczno-biologicznym z usuwaniem związków biogennych. Całkowita przepustowość oczyszczalni wynosi $15000 \text{ m}^3/\text{d}$;
- Firmy zlokalizowane na terenie byłego PPWMN „Wtórmet”, baza PKS i Polmozbyt w Oławie odprowadzają ścieki przemysłowe i deszczowe po podczyszczeniu mechanicznym rowem melioracyjnym do rzeki Odry. Ścieki bytowo-gospodarcze po oczyszczaniu mechaniczno-biologicznym na oczyszczalni o przepustowości $200 \text{ m}^3/\text{d}$ odprowadzone są wspólnie ze ściekami przemysłowymi. Łączna ilość odprowadzanych ścieków wynosi ok. $31 \text{ m}^3/\text{d}$ („Centrozłom” odprowadza swoje ścieki do kanalizacji miejskiej);
- Miejsko-gminna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z usuwaniem związków biogennych w Jelczu-Laskowicach, która odprowadza ścieki w ilości ok. $3200 \text{ m}^3/\text{d}$. Są to ścieki miejskie oraz ścieki bytowo-gospodarcze i przemysłowe z Jelczańskich Zakładów Samochodowych w Jelczu-Laskowicach. Całkowita przepustowość oczyszczalni wynosi $4500 \text{ m}^3/\text{d}$;

Analiza poszczególnych grup zanieczyszczeń dla tego fragmentu Odry wykazała, że na prawie całym badanym odcinku wody te miały klasę III (jakość zadowalająca). Ilość wskaźników, które mieściły się w klasie I i II wynosiła ok. 60%. Parametrami decydującymi o klasyfikacji były stężenia chlorków, zawartość substancji rozpuszczonych i liczba bakterii coli typu fekalnego. Wielkości charakterystyczne dla klasy IV osiągały wartości barwy, chlorofilu „a”, liczba bakterii coli, a powyżej miasta Oława również wartości azotu Kjeldahla.

W porównaniu do roku 2004 jakość Odry wyraźnie się poprawiła (wzrost procentowy udziału wskaźników I i II klasy i większość wód o zadawalającej jakości).

Drugą ważną dla powiatu oławskiego rzeką jest rzeka Oława. Oława jest uchodzącym w km 250,5 lewobrzeżnym dopływem rzeki Odry. Zlewnia ma charakter rolniczy, o intensywnej produkcji upraw w jej środkowym biegu. Oława ma szczególne znaczenie w sieci monitoringu wojewódzkiego z uwagi na fakt zaopatrywania w wodę Wrocławia. Całkowita długość rzeki wynosi 91,7 km. Badania stanu zanieczyszczenia prowadzono w 4 punktach pomiarowo-kontrolnych na odcinku o długości 79,7 km.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód Oławy są:

- Miasto Ziębice – ilość ścieków 3600 m³/d – oczyszczanie w oczyszczalni mechaniczno-biologicznej o przepustowości 5400 m³/d
- Henryków – ilość ścieków 105 m³/d – oczyszczanie na polach irygowanych o przepustowości 250 m³/d
- Wiązów – ilość ścieków ok. 84 m³/d – oczyszczane w oczyszczalni mechaniczno-biologicznej o całkowitej przepustowości 500 m³/d

Znaczny ładunek zanieczyszczeń dostarcza tej rzece teren wiejski i obszary produkcji rolniczej (m.in. Gnojna i Krynka, Zielona). Z przeprowadzonych badań wynika, że tylko w punkcie poniżej Ziębic zanotowano IV klasę czystości (niezadowalająca). W pozostałych punktach oznaczono III klasę czystości.

Poniżej w tabeli dane wg rocznika statystycznego WUS mające znaczenie dla stanu czystości obu rzek

Tabela. Oczyszczalnie ścieków

Wyszczególnienie a- przemysłowe b- komunalne	Ogółem		W tym			
			biologiczne		z podwyższonym usuwaniem biogenów	
	liczba	przepustowość w m ³ /dobę	liczba	przepustowość w m ³ /dobę	liczba	przepustowość w m ³ /dobę
Województwo a	94	522938	50	59309	2	3750
b	202	828085	142	376937	59	413998
Powiat Oławski a	1	1200	1	1200	-	-
b	3	14850	-	-	3	14850

c) wody podziemne

Wg raportu o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2005 roku na terenie powiatu oławskiego, w tym czasie, nie dokonywano badań wód podziemnych.

d) hałas przemysłowy i komunikacyjny

Raport WIOŚ nie wymienił na terenie powiatu oławskiego, wśród najbardziej uciążliwych, żadnych zakładów z tego terenu. Poniżej w tabeli wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu oławskiego, przeprowadzone w 2006 roku.

L.p	Miejscowość	Lokalizacja punktów pomiarowych	Natężenie ruchu pojazdów	Natężenie ruchu pojazdów ciężarowych	L _{Aeq} na granicy obszaru chronionego
1.	Jelcz- Laskowice	Ul. Wrocławska 26	402	72	68.9
2.		Ul. Oławska/Klonowa	750	72	71.4
3.		Ul. Oławska 295	546	42	69.2
4.		Ul. Witosa 71	324	36	66.6
5.	Oława	1-go Maja 36	840	78	71.4
6.		Ul. Wiejska	474	42	60.4
7.		Ul. B. Chrobrego 24	756	84	69.9
8.		Ul. Opolska 16-18	708	78	72.4
9.		Ul. Strzelna	582	18	67.0
10.		Ul. Spacerowa 1	185	39	65.4
11.		Ul. Sikorskiego 1	131	51	65.1
12.		Ul. Kutrowskiego 39	828	60	71.6
13.		Ul. 11-go Listopada 1-5	594	48	69.4
14.	Gać	Gać 16	372	60	69.9
15.	Marcinkowice	Marcinkowice 6	564	72	69.9
16.	Jaczkowice	Jaczkowice 46	91	37	69.1

f) gleby

Na przestrzeni lat 2002 - 2005 prowadzono badania gleb użytkowanych rolniczo i w stosunku do powierzchni użytków rolnych stwierdzono odczyn bardzo kwaśny, kwaśny i lekko kwaśny w 84 %, obojętny 7 % i zasadowy 2 %. Z badań oceniających zawartość przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w glebach użytkowanych rolniczo stwierdzono:

- Zawartość fosforu – b.niska + niska + średnia – 57 %; wysoka i b.wysoka – 43 %
- Zawartość potasu - b.niska + niska + średnia – 59 %; wysoka i b.wysoka – 41 %
- Zawartość magnezu - b.niska + niska + średnia – 62 %; wysoka i b.wysoka – 38 %

W ramach badań gleb wykonano także badania dotyczące zawartości azotu mineralnego i na terenie powiatu oławskiego stwierdzono, że wynosi ona ok. 139.0 kg/ha wczesną wiosną i 103.0 kg/ha jesienią (dla warstwy 0-90).

Dodatkowymi badaniami, jakie przeprowadzono na terenie powiatu oławskiego w 2005 roku były badania wykonane na 5 obszarach:

- Obszar aktywności gospodarczej Stanowice-Marcinkowice
- „Boryszew” S.A. Oddział Huta „Oława” (dawna Huta „Oława” S.A.)
- Podstrefa WSSE w Oławie
- „Boryszew” S.A. Oddział Huta „Oława” (dawna Huta „Oława” S.A. – wokół zakładu)
- Obszar wzdłuż drogi krajowej 94 (Marcinkowice-Oława)

Przekroczenia dopuszczalnych norm metali ciężkich (w stosunku do wartości określonych w rozporządzeniu MŚ w/s standardów jakości gleby i standardów jakości ziemi stwierdzono:

- Obszar wokół „Boryszew” S.A. – Zn, Pb – 4 ppk, Cd- 1 ppk
- Obszar Podstrefy WSSE – Pb – 2 ppk
- Obszar „Boryszew” S.A. – Zn, Pb – 3 ppk
- Obszar wzdłuż drogi 94 – Pb – 1 ppk

Stwierdzono także przekroczenia dopuszczalnych wartości B(a)P w obszarach:

- Obszar aktywności gospodarczej Stanowice-Marcinkowice – 6 ppk
- Obszar wokół „Boryszew” S.A. – 4 ppk
- Obszar Podstrefy WSSE – 5 ppk

- Obszar „Boryszew” S.A. 3 ppk
- Obszar wzdłuż drogi 94 – 3 ppk

Również w 2006 roku, wokół „BORYSZEW” S.A. w Oławie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu wykonał w sierpniu 2006 roku badania gleb. Miejscami poboru były nieużytki koło torów kolejowych przy ul. 3-go Maja obok szkoły i teren byłego tartaku obok Huty. W wyniku tych badań uzyskano wartości:

	nieużytki koło torów kolejowych przy ul. 3-go Maja obok szkoły	teren byłego tartaku obok Huty
Odczyn pH	6.0	6.2
Cynk [mgZn/kg s.m]	61363	1254
Ołów [mgPb/kg s.m]	9499	263
Kadm [mgCd/kg s.m]	41.2	1.32

W ramach monitoringu lokalnego, na zlecenie Burmistrza Oławy, na terenie działek nr 11/2 i 11/4 AM 75 obręb Oława (rejon bocznicy kolejowej przy ulicy 3-go Maja i rejon Szkoły Podstawowej nr 5), wykonano badania składu chemicznego gleby. Badania te przeprowadziła firma „LEMITOR Ochrona Środowiska” Sp. z o.o. z Wrocławia. W wyniku tych badań uzyskano wyniki:

L.p.	Metale	Badana próba	Wartość dopuszczalna dla grupy B ¹	Wartość dopuszczalna dla grupy C ²
1.	Antymon	2111	-	
2.	Arsen	392	20	60
3.	Bar	759	200	1000
4.	Chrom	68	150	500
5.	Cyna	772	20	350
6.	Cynk	49239	300	1000
7.	Kadm	81	4	15
8.	Kobalt	85	20	200
9.	Magnez	1410	-	-
10.	Mangan	11178	-	-
11.	Miedź	383	150	600
12.	Molibden	101	10	250
13.	Nikiel	34	100	300
14.	Ołów	5018	100	600
15.	Rtęć	-	2	30
16.	Stront	1629	-	-
17.	Tytan	1282	-	-

Odniesieniem do tych badań jest próba podjęcia rekultywacji tego terenu zapisana w działaniach inwestycyjnych zadań krótkoterminowych.

Na etapie rozpoczynania budowy obiektu sieci „TESCO” (teren po byłym tartaku w rejonie ulicy 3-go Maja w Oławie) także wykonano badania geotechniczne i badania stopnia zanieczyszczenia gleby. Badania te na zlecenie firmy ST PROJEKT III Sp. z o.o. z Wrocławia, wykonała firma GEOTEST Wrocław (z wykorzystaniem Laboratorium Badań Chemicznych PROXIMA S.A. z Wrocławia), a wyniki tych badań przedstawiono poniżej w tabeli.

¹ Zgodnie z rozporządzeniem MŚ z 9.09.2002 (Dz.U. Nr 165, poz. 1359) B to grunty zaliczone do użytków rolnych (z wyjątkami)

² Zgodnie z rozporządzeniem MŚ z 9.09.2002 (Dz.U. Nr 165, poz. 1359) C to m.in. tereny przemysłowe

L.p.	Metale	Badana próba	Wartość dopuszczalna dla grupy B ³	Wartość dopuszczalna dla grupy C ⁴
1.	Chrom	0.059-1.903	150	500
2.	Cynk	16.299-32.012	300	1000
3.	Kadm	< 0.050	4	15
4.	Miedź	2.977-9.363	150	600
5.	Nikiel	1.198-4.529	100	300
6.	Ołów	13.037-29.656	100	600

Poniżej w tabeli zamieszczono także wyniki badań przeprowadzone w 2005 roku przez Przedsiębiorstwo Doradztwa i Wdrożeń „ARCANUM” Spółka z o.o. z Wrocławia, wykonane na zlecenie Starosty Oławskiego na terenie m.in. Huty Oława.

Po wynikach badań przeprowadzonych przez „ARCANUM” zamieszczono wyniki badań gleb przeprowadzonych w 2006 roku na terenie „BORYSZEW” S.A. (dawna Huta Oława) przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Lokalizację punktów poboru próbek przedstawiono poniżej:

1. ul. Sikorskiego/Nowodojazdowa (trawnik)
2. ul. Nowodojazdowa 5 (ogród przydomowy)
3. ul. Różana 19/Nowodojazdowa (ogród przydomowy)
4. ul. Rzemieślnicza 2 (ogród przydomowy)
5. ul. Różana 13/14 (ogród przydomowy)
6. ul. 1 Maja 45 (ogród przydomowy)
7. ul. Dąbrowskiego 18 (ogród przydomowy)
8. ul. Kamienna 16 (ogród przydomowy)
9. ul. Kwiatowa 4 (ogród przydomowy)
10. ul.3-go Maja 49 (ogród przydomowy)

Otrzymane wyniki badań porównano do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165, poz. 1359).

Przekroczenie dopuszczalnych stężeń cynku i ołowiu w stosunku do wyżej wymienionego rozporządzenia stwierdzono w 9 punktach pomiarowo-kontrolnych (cynk od 1 do 13 razy, ołów od 1 do 4 razy). Najwyższe wartości tych metali stwierdzono w punkcie nr 1, położonym na trawniku w pobliżu wjazdu do Huty oraz w punkcie nr 9, położonym ok. 300 m na północny zachód od Huty - przekroczenie cynku 13 razy, ołowiu 4 razy. Najniższe wartości cynku i ołowiu wykazano w punkcie nr 7, położonym ok. 700 m na południe obiektu. Przekroczenie dopuszczalnego stężenia kadmu stwierdzono w punktach 1 i 9.

W badanych próbkach gleb nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego stężenia chromu. We wszystkich wybranych wrywkowo spośród badanych punktach, w tym także w punkcie nr 7, przekroczone zostało dopuszczalne stężenie benzo(a)pirenu (pkt. 1,3,6,7,9), co świadczy o powszechnym występowaniu tego węglowodoru na terenie miasta Oława.

³ Zgodnie z rozporządzeniem MŚ z 9.09.2002 (Dz.U. Nr 165, poz. 1359) B to grunty zaliczone do użytków rolnych (z wyjątkami)

⁴ Zgodnie z rozporządzeniem MŚ z 9.09.2002 (Dz.U. Nr 165, poz. 1359) C to m.in. tereny przemysłowe

Tabela Wyniki badań gleb - „ARCANUM” – 2005 rok

Obiekt	Lp.	Zawartość metali ciężkich w mg/kg																				
		Pb	Wyce. wg IUNG	Wyce. wg MŚ	Zn	Wyce. wg IUNG	Wyce. wg MŚ	Cu	Wyce. wg IUNG	Wyce. wg MŚ	Ni	Wyce. wg IUNG	Wyce. wg MŚ	Cr	Wyce. wg IUNG	Wyce. wg MŚ	Cd	Wyce. wg IUNG	Wyce. wg MŚ	Hg	Wyce. wg IUNG	Wyce. wg MŚ
Huta Oława	1	114,5	II	Z(N)	342,5	III	Z(N)	25,0	I	N	9,0	0	N	5,9		N	<0,075	0	N			
	2	91,0	I	N	218,5	II	N	37,0	I	N	28,0	I	N	18,8		N	<0,075	0	N			
	3	32,0	0	N	63,5	0	N	8,5	0	N	9,0	0	N	20,3		N	<0,075	0	N			
	4	339,0	III	Z(N)	330,0	III	Z(N)	39,0	II	N	12,5	I	N	22,2		N	<0,075	0	N			
	5	318,0	III	Z(N)	520,0	III	Z(N)	19,5	I	N	14,0	I	N	21,9		N	<0,075	0	N			
	6	197,5	II	Z(N)	1240,0	III	Z	21,5	I	N	10,5	I	N	17,0		N	<0,075	0	N			

Legenda:

- gleby należą do grupy B (wg. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002),
- próby glebowe zostały pobrane z głębokości 0 – 20 cm
- N - niezanieczyszczone, (N) – nie zanieczyszczone wg. grupy C
- Z - zanieczyszczone, wg. grupy B
- I, II, III – stopnie zanieczyszczenia gleby metalami ciężkimi wg IUNG’u

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŁAWA - AKTUALIZACJA

IME Consulting

Tabela Wyniki badań gleb – „BORYSZEW” S.A – Huta Oława – WIOŚ Wrocław lipiec 2006

Nr próby	1/306/KZ	2/306/KZ	3/306/KZ	4/306/KZ	5/306/KZ	6/306/KZ	7/306/KZ	8/306/KZ	9/306/KZ	10/306/KZ
czas poboru										
Opis próby/miejsce poboru próby	gleba-skrzyżowanie Sikorskiego-Nowodojazdowa	gleba-Nowodojazdowa 5	gleba-Różana 19/Nowodojazdowa	gleba-Rzemieślnicza 2	gleba-Różana 13/14	gleba-1 Maja 45	gleba-Dąbrowskiego 16	gleba-Kamienna 18	gleba-Kwiatowa 4	gleba-3 Maja 49
	Wynik	Wynik	Wynik	Wynik	Wynik	Wynik	Wynik	Wynik	Wynik	Wynik
Odczyn w 1n KCl [pH]	6,8	7,0	7,1	7,1	7,3	6,9	6,8	6,8	6,8	7,0
Cynk [mg Zn/kg.s.m]	3776	954	580	650	419	620	165	470	3859	637
Ołów [mg Pb/kg.s.m]	419	175,1	136	353,9	118,2	155,5	39,7	355	431	246,6
Kadm [mg Cd/kg.s.m]	5,3	1,1	0,83	1,2	2,4	0,57	0,24	0,87	5,7	1,9
Chrom [mg Cr/kg.s.m.]	17,9	10,4	11,6	12,3	11,5	17,5	11	11,4	21	18,7
Benzo(a)piren [mg/kg.s.m]	0,478	-	0,132	-	-	0,163	0,064	-	0,078	-
Wilgotność {% H ₂ O}	2,84	8,07	4,82	4,19	4,88	8,82	3,05	5,09	5,97	7,47

g) odpady

Największym i najlepszym technologicznie przygotowanym do gospodarowania i unieszkodliwiania odpadów jest zlokalizowany, poza miastem, na terenie gminy Oława, Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. Gać. Zakład ten pracuje także na potrzeby miasta Oława. Podstawowymi elementami tego zakładu są linia segregacji odpadów i składowisko do unieszkodliwiania odpadów komunalnych. ZGO Gać posiada pozwolenie zintegrowane na działalność, nr PZ 71/2007 z 25.01.2007 wydane przez Wojewodę Dolnośląskiego. Poniżej w tabelach podstawowe ewidencje odpadów z ZGO Gać.

Wg informacji uzyskanej od ZGO Gać Sp. z o.o. Gmina Oława i Miasto Oława jest „obsługiwane” przez składowisko w Gaci. Instalacja ta jest eksploatowana przez „Zakład Gospodarowania Odpadami” Sp. z o.o., której właścicielem jest „EKOGOK” – Związek Gmin. W 2006 roku na składowisku unieszkodliwiono 38451.19 Mg wszystkich odpadów, z czego odpadów grupy 20 – odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie – unieszkodliwiono 2512.54 Mg. Łącznie od 1999 roku do 2006 roku złożono na składowisku ok. 277484.84 Mg odpadów, z czego odpadów grupy 20 unieszkodliwiono 136132.13 Mg. Przewidywane czas zamknięcia składowiska to rok 2030 (wg ZGO Gać). Wg „Raportu o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2005 roku” opracowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w powiecie oławskim wytworzono do 2005 roku 252321.4 Mg odpadów przemysłowych. Z tej ilości, unieszkodliwiono przez składowanie 406.4 Mg odpadów, a w inny sposób (poza składowaniem) unieszkodliwiono 238.1 Mg. Z masy odpadów wytworzonych odzyskano 265920.7 Mg odpadów, a magazynowane jest 83.71 Mg. W 2005 roku na terenie powiatu wytworzono 659.115 Mg odpadów niebezpiecznych, z czego 122.456 Mg unieszkodliwiono w sposób inny niż składowanie. Z całej masy odpadów niebezpiecznych odzyskano 512.653 Mg. Bilans magazynowanych odpadów niebezpiecznych (łącznie z ilościami wytworzonymi w latach poprzednich) wynosi na koniec 2005 roku 25.466 Mg.

i) przyroda

Położenie miasta Oława w dolinie rzek Odry i Oławy stwarza zróżnicowane warunki środowiska przyrodniczego, bogate pod względem liczebności przedstawicieli flory i fauny. Za wschodnią granicą administracyjną miasta znajduje się rezerwat przyrody „Zwierzyniec”, utworzony w 1964 r. W granicach rezerwatu znajduje się 8,96 ha lasu /leśnictwo Oława/, na terenie zarośniętego starorzecza, o charakterystycznym zbiorowisku lasu łęgowego z cechami ładu niskiego. W skład drzewostanu wchodzi: lipa drobnolistna, dąb szypułkowy, klon polny, grab zwyczajny, wiąz, domieszka świerka. Wśród krzewów występują: leszczyna, czeremcha, tarnina, głogi, wśród roślin zielnych: gwiazdnica wielkokwiatowa, wiechlina gajowa, pokrzywa, kupkówka pospolita. Na terenie rezerwatu występują chronione gatunki roślin: konwalia majowa, śnieżyczka przebiśnieg, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, kalina koralowa. Występował tu również storczyk - gnieźnik leśny. Innym interesującym obszarem jest kompleks leśny między Oławą a Bystrzycą Oławską. Gniazdują tu: bocian czarny, kania czarna, kania rdzawa, trzmielojad, jastrząb, krogulec, siniak, dzięcioł zielonosiwy i średni, muchołówka białoszyja, kruk. Na terenie miasta znajdują się również stanowiska roślin chronionych, a mianowicie: cisu pospolitego, bluszczu pospolitego, kaliny koralowej. Bluszcz pospolity występuje w płn. i płn.-zach. części parku miejskiego, na lipach i dębach. Stanowisko antropogeniczne, niezagrażone. Cis pospolity występuje na skwerkach wokół dworca PKS, w postaci kęp i szpalerów. Stanowisko antropogeniczne. Kalina koralowa występuje w parku miejskim oraz przy torach kolejowych za parkiem, w podszycie z udziałem czeremchy zwyczajnej i klonu zwyczajnego. Stanowisko nad torami zagrożone przez

chmiel. Na terenie miasta znajduje się 1 pomnik przyrody - grupa trzech dębów szypułkowych (tereny rekreacyjne przy ul. 11 Listopada).

6.2 Obszary Natura 2000

W okolicach Oławy, funkcjonują oraz są planowane do powołania obszary sieci Natura 2000. Jeden z nich, „Grądy Odrzańskie”, jest obszarem istniejącym. Drugi, planowany, przyjmie nazwę „Grądy w Dolinie Odry”. Poniżej podano krótką charakterystykę tych obszarów.

Grądy Odrzańskie

Obszar Natura 2000 – Grądy Odrzańskie (PLB020002) to około 70 kilometrowy odcinek doliny rzeki Odry pomiędzy Wrocławiem a Dobrzyniem Małym. Jest to jeden z najcenniejszych obszarów przyrodniczych na całym odcinku górnej Odry, w którego wschodniej części zachowane zostały duże partie lasów łęgowych i grądowych o wysokich walorach przyrodniczych. Ekstensywna gospodarka rolna, prowadzona w całym obszarze skutkuje też dobrym stanem zachowania zbiorowisk nieleśnych, zaś szerokie międzywale na odcinku zachodnim pozwalało na w miarę regularne zalewy przy wysokich stanach wód. Poza rzeką Odrą, na tym terenie jest duża ilość starorzeczy i jeziorzek oraz terenów podmokłych. Obszar bardzo zróżnicowany pod względem siedlisk - część wschodnią zajmuje kompleks leśny z przewagą łąk żyznych i podsychających postaci łąki wiązowojesionowego. W niewielkich płatach występują tu także łąki wierzbowo-topolowe, starorzecza, łąki zalewowe i kośne. W części zachodniej zachowało się znacznie mniej fragmentów leśnych, za to duże obszary zajmują łąki kośne, szuwały i turzycowiska, starorzecza oraz różne stadia rozwojowe łąk wierzbowo-topolowych.

Na obszarze tym stwierdzono gniazdowanie 22 gatunków ptaków objętych ochroną w „Ptasiej Dyrektywie”:

- bączek *Ixobrychus minutus*,
- bielik *Haliaeetus albicilla*,
- błotniak stawowy *Circus aeruginosus*,
- bocian biały *Ciconia ciconia*,
- bocian czarny *Ciconia nigra*,
- derkacz *Crex crex*,
- dzięcioł czarny *Dryocopus martius*,
- dzięcioł średni *Dendrocopus medius*,
- dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*,
- gąsiorek (dzierzba gąsiorek) *Lanius collurio*,
- jarzębatka (pokrzewka jarzębata) *Sylvia nisoria*,
- kania czarna *Milvus migrans*,
- kania ruda *Milvus milvus*,
- kropiatka (kureczka nakrapiana) *Porzana parva*,
- lelek *Caprimulgus europaeus*,
- lerka (skowronek borowy) *Lullula arborea*,
- muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*,
- muchołówka mała *Ficedula parva*,
- ortolan (trznadel ortolan) *Emberiza hortulana*,
- trzmielojad *Pernis apivorus*,
- zimorodek *Alcedo atthis*,

- żuraw *Grus grus*,

oraz 11 gatunków migrujących:

- bekas krzyk *Gallinago gallinago*
- cyraneczka *Anas crecca*
- czapla siwa *Ardea cinerea*
- gągoł *Bucephala clangula*
- kobuz *Falco subbuteo*
- perkoz rdzawoszyji *Podiceps grisegena*
- perkoz zausznik *Podiceps nigricollis*
- przepiórka *Coturnix coturnix*
- sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*
- srokosz (dzierzba srokosz) *Lanius excubitor*
- tracz nurogęs *Mergus merganser*

Zagrożeniami dla tego obszaru są: intensywna gospodarka leśna i rolna, zanieczyszczenie wód i osuszenie terenu. W okresie lęgowym ptaków (od 15 marca do 15 lipca) wskazane jest ograniczenie uciążliwości hałasowych, gdyż większość ptaków, po ich spłoszeniu bardzo często porzuca swoje gniazda.

Cały obszar zajmuje 20 461,3 ha, z tego na województwo dolnośląskie przypada 12 581,5 ha. Na terenie powiatu oławskiego ochroną objęte jest 8 180,2 ha, w tym 1000,3 ha na terenie Miasta Oława, co stanowi ponad 1/3 jego obszaru i obejmuje północnowschodnią część miasta.

Grądy w Dolinie Odry

Planowany obszar ochrony siedlisk („Dyrektywa Siedliskowa”) ma objąć obszar 6 945,9 ha w 99 % położony na terenie naszego województwa. Ma on chronić osiem typów siedlisk poddanych ochronie zgodnie z załącznikiem nr 1 do dyrektywy (starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne; zmiennowilgotne łąki trzęślicowe; niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe; łąki selernicowe; niżowe łąki użytkowane ekstensywnie; grąd środkowoeuropejski; lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe; łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe). Ma się składać z czterech odrębnych obszarów. Pierwszy – „Polder Lipki” o pow. około 2 800 ha, przylegający od wschodu do granic miasta, to w 70 % lasy, pozostała część to łąki. Drugi – „Łacha Jelcz” obejmuje 1 800 ha to lasy (50 %), łąki (30 %) i starorzecza (20%). W obszarze tym znajduje się północny kraniec naszego miasta. Na obu tych terenach brak jest praktycznie pól uprawnych. Trzeci – „Lasy Kotowickie” (około 1 500 ha) to lasy (50%), łąki (30 %) oraz wody i zbiorowiska szuwarowe (10 %). Ostatni z obszarów (poza mapą) obejmuje tereny wodonośne między Wrocławiem a Siechnicami.

Główne zagrożenia dla tego obszaru to zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz ich zaorywanie, zręby zupełne i osuszanie podmokłych fragmentów lasów, eksploatacja piasku i żwiru, zanieczyszczenie wód ściekami i odpadami, niekontrolowana turystyka i wędkarstwo, inwestycje związane ze zmianą stosunków wodnych a także zamiana gruntów rolnych na działki budowlane.

Przedstawione powyżej obszary Natura 2000 w znacznej części się pokrywają. W opolskiej części Grądów Odrzańskich planowane jest ustanowienie obszaru Natura 2000 – Łęgi Opolskie, który obejmie górą część rozlewiska Smortawy i rezerwat – Leśna Woda.

Powołanie obszarów Natura 2000 świadczy, że przyroda Ziemi Oławskiej, jest ciekawa i w przyszłości może to spowodować rozwój turystyki.

7. Założenia wyjściowe do programu i jego aktualizacji

Pomimo tego, że aktualizacja Programu stanowi wyłącznie uzupełnienie dokumentacji podstawowej w zakresie, w jakim zaszły ewentualne zmiany, to przypomniano i powtórzono w nim, w sposób skrótowy, (co uzasadniano we wstępie do aktualizacji) podstawowe założenia wyjściowe do Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława. Brano przy tym pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, wynikające z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych uwzględniających problematykę ochrony środowiska. Niezbędne było również uwzględnienie zamierzeń rozwojowych sąsiadującej gminy Oława, zarówno w zakresie gospodarczym i przestrzennym, jak i społecznym, w tym także z uwzględnieniem Stref Rozwoju Gospodarczego w Stanowicach, Marcinkowicach czy Godzikowicach. Ze względu na nieco inną formułę opracowywania pierwotnej wersji Programu i aktualizacji do Programu, ten materiał stanowi kompilację tych opracowań, a zarazem jest uzupełniony w niezbędnym do realizacji zakresie.

Uwarunkowania te, w powiązaniu z aktualnym stanem środowiska w gminie były podstawą do zdefiniowania priorytetów i celów w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

7.1. Uwarunkowania zewnętrzne Programu

7.1.1. Polityka ekologiczna państwa i założenia do POŚ miasta Oława

Zasady realizacji polityki ekologicznej, cele i zadania ujęte w "Programie wykonawczym do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 - 2010" oraz w dostosowanej do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska, "Polityce ekologicznej państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 -2010", zostały przyjęte jako podstawa niniejszego Programu. Nadrzędną zasadą przedstawioną w Polityce ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju. Rozwój zrównoważony jest definiowany jako zbiór celów społecznie nadrzędnych, wśród których wymienia się najczęściej:

- dobrobyt materialny i społeczny,
- sprawiedliwość,
- bezpieczeństwo.

Ich wspólnym mianownikiem jest lepsze zaspokojenie fizycznych i psychicznych potrzeb człowieka poprzez prawidłowe umiejscowienie jego stosunku do środowiska, a zwłaszcza poprzez utrzymanie funkcji ekologicznych środowiska przyrodniczego.

Rozwój zrównoważony oznacza więc taką filozofię rozwoju globalnego, regionalnego i lokalnego, która przeciwstawia się ekspansji opartej wyłącznie o wzrost gospodarczy. *W Polityce ekologicznej państwa jako zasady szczegółowe przyjęto:*

- *Zasadę prewencji,*
- *Zasadę "zanieczyszczający płaci"*
- *Zasadę integracji*
- *Zasadę regionalizacji*
- *Zasadę subsydiarności*
- *Zasadę skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej*

W Polityce ekologicznej państwa przedstawione zostały także cele ogólne o charakterze strategicznym i realizacyjnym, w różnych horyzontach czasowych. Wskazane zostały przede

wszystkim cele i działania, jakie należy podjąć w ramach programów sektorowych, jako konieczny udział sektorów w realizacji zrównoważonego rozwoju. Cele ekologiczne zostały ujęte w czterech blokach tematycznych, są to:

- *cele i zadania o charakterze systemowym*
- *ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów*
- *zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii*
- *jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne*

Z wymienionych w Polityce ekologicznej państwa celów i działań szczegółowych wybrano zagadnienia szczególnie istotne z punktu widzenia problemów występujących w mieście Oława. Są to:

- promowanie najlepszych technik (BAT) w celu zmniejszenia materiałochłonności i odpadowości produkcji,
- ograniczenie zużycia energii o 25% do roku 2010, a do roku 2025 o 50% w stosunku do roku 2000, intensyfikacja rozwoju energetyki odnawialnej, do roku 2010 co najmniej podwojenie wykorzystania tej energii w stosunku do roku 2000 w celu zmniejszenia energochłonności gospodarki i wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- łączenie racjonalności ekonomicznej i ekologicznej w wykorzystaniu zasobów gleb, ochrona gleb i powierzchni ziemi,
- gospodarowanie odpadami - wzrost odzysku surowców, opakowań, recyklingu materiałów z opakowań, do roku 2010 wtórne wykorzystywanie co najmniej 50% papieru i szkła,
- zapobieganie zanieczyszczeniu słodkich wód powierzchniowych i podziemnych, przywracanie wodom podziemnym i powierzchniowym właściwego stanu ekologicznego (zapewnienie źródeł poboru wody do picia)
- zmniejszenie narażenia mieszkańców na zanieczyszczenie powietrza i hałas, zmniejszenie intensywności degradacji powierzchni ziemi, poprawa estetyki otoczenia,
- przeciwdziałanie powstawaniu zanieczyszczeń powietrza,
- zwiększenie skali renaturalizacji obszarów wiejskich, na których rozwinęła się intensywna produkcja rolnicza, wprowadzenie zasad zrównoważonej gospodarki rolnej, ochrona gatunków dzikiej flory i fauny, ochrona najbardziej zagrożonych ekosystemów oraz gatunków i ich siedlisk przez tworzenie i powiększanie sieci obszarów chronionych,
- eliminowanie lub zmniejszanie skutków dla środowiska z tytułu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, a także doskonalenie istniejącego systemu ratowniczego na wypadek zaistnienia awarii i klęsk żywiołowych,

7.1.2. Program Ochrony Środowiska województwa dolnośląskiego

Województwo Dolnośląskie posiada opracowany Program Ochrony Środowiska. Program ten nazywa się „Programem zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego”. Został on opracowany w 2002 roku i zatwierdzony uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr XLIV/842/2002. Dla porządku w Programie Ochrony Środowiska dla miasta Oława dokonane zostanie porównanie zgodności tegoż programu z zapisami w Programie Wojewódzkim w odniesieniu do postawionych wymagań. Analizę tego dokumentu sprowadzono do celów strategicznych do roku 2015 w strategii długoterminowej. Tam gdzie to było konieczne odniesiono się do celów i zadań szczegółowych. Celami strategicznymi dla województwa dolnośląskiego były:

- **Poprawa jakości powietrza atmosferycznego**

- Zmniejszenie uciążliwości hałasu
- Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych, podziemnych i ich ochrona
- Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko
- Podniesienie jakości gleb osiągnięte przez:
- Ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystanie
- Ochrona i wzrost różnorodności przyrodniczej
- Ograniczenie wystąpień nadzwyczajnych zagrożeń środowiska
- Podniesienie świadomości ekologicznej w społeczeństwie
- Otwarta i dwustronna komunikacja pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska
- Uzyskanie pełnej informacji o stanie środowiska

Analiza powyższych zapisów określających cele strategiczne dla województwa dolnośląskiego określiła konieczność ujęcia powyższych celów w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Oława. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Oława, został przygotowany zgodnie z powyższymi zapisami i dlatego jest on zgodny w celach strategicznych z „Programem zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego”.

7.1.3. Obowiązujące akty prawne w zakresie ochrony środowiska

Od momentu przygotowania i przyjęcia pierwszego Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta, częściowo zostały zmienione przepisy dotyczące ochrony środowiska. Zmiany tych przepisów zostały uwzględnione w niniejszym aneksie, a poniżej podano aktualne zestawienie podstawowych aktów prawnych w tej dziedzinie.

- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z 2003 Nr 7 poz. 78).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902. z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. nr 257, poz. 2573 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 05 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U Nr 1, poz. 12)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 06.06.2002 r w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji

w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji. (Dz. U Nr 87 poz. 796)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz. U. Nr 283 z 2004r., poz. 2842)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984)
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858).

7.1.4. Powiatowy Program Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Oława, zgodnie z założeniami ustawodawcy powinien korespondować z Powiatowym Programem Ochrony środowiska dla powiatu oławskiego. Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki dla powiatu oławskiego zostały przyjęte do realizacji Uchwałą Rady Powiatu z dnia 24.11.2004 roku Nr XXVI/160/2004. Te dwa dokumenty kierunkowe, dla gminy jak i powiatu, są oparte o cele i kierunki zawarte w Polityce Ekologicznej państwa i stąd **mając do spełnienia te same zadania dokumenty te są ze sobą zgodne w zakresie celów strategicznych**. Tym, co je różni są sposoby, jakimi będą osiągnane te cele, ponieważ wynika to z posiadanych przez te jednostki samorządowe kompetencji i majątku własnego, jakim dysponuje gmina i powiat.

7.1.4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Oława.

Nadrzędne cele kształtowania kierunków polityki zagospodarowania przestrzennego gminy stanowią rozwinięcie długookresowych celów społeczno – gospodarczych. Mają zagwarantować możliwość ich realizacji zgodnie z zasadami zrównoważonego i kompleksowego rozwoju. Wyznacznikiem dla określania tego typu celów było w okresie opracowywania Programu Ochrony Środowiska i Planu GO, a także do aktualizacji tych dokumentów, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Miejskiej Oława. Do aktualizacji wykorzystano tzw. jednolitą wersję tego Studium.

Podstawowym celem sporządzenia studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego było określenie polityki rozwoju miasta w zakresie, w jakim posiada ona wpływ na kształtowanie struktury funkcjonalnej i przestrzennej miasta. Studium jest podstawą do sporządzania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, a także określa zasady kształtujące rozwój przestrzenny miasta. W studium poza diagnozą stanu obecnego i zbiorem uwarunkowań zawarto też wizję przyszłości miasta w różnorodnych aspektach:

- przyrodniczym, obejmującym ukształtowanie wybranych elementów przyrody oraz stan środowiska,
- komunikacyjnym
- infrastruktury technicznej
- gospodarczym
- kultury i nauki
- infrastruktury społecznej
- budownictwa mieszkaniowego
- kształtu miasta.

Główne wytyczne gospodarowania przestrzenią powinny:

- tworzyć warunki dla wzrostu efektywności gospodarowania;
- sprzyjać zaspokajaniu potrzeb społecznych;
- umożliwiać ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych.

Główne cele miasta to zrównoważony rozwój przestrzenno-gospodarczy, ochrona środowiska, wykorzystanie istniejącego potencjału społeczno-gospodarczego miasta. Nadrzędną zasadą rozwoju miasta ma być zasada zrównoważonego rozwoju. Grupa celów ekologicznych to:

- zachowanie i podniesienie jakości układu przyrodniczego, w tym dolin rzek i potoków, zieleni miejskiej, obszarów leśnych oraz pomnażanie wartości środowiska przyrodniczego
- utrzymanie skutków działań gospodarczych w środowisku w skali i jakości wynikającej z wymagań ekologicznych.

Jako istotny obszar działań uznano ochrona środowiska gruntowo – wodnego w dolinie rzek Odry i Oławy, stanowiącej źródło zaopatrzenia w wodę pitną mieszkańców Wrocławia oraz częściowo miasta Oławy.

7.2. Strategia Rozwoju Miasta Oława do 2015 r.

Dokument ten określa kierunki rozwoju miasta w oznaczonej perspektywie czasowej. Ze względu na fakt, że okres perspektywiczny jaki określono w tej Strategii nakłada się na długoterminową perspektywę liczoną i zakładaną dla Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami, to także w tym materiale przypomniano jego główne założenia. W Strategii określony został cel strategiczny – osiągnięcie trwałego rozwoju Oławy. Celem jest również wykreowanie wizerunku miasta jako ośrodka o nowoczesnej gospodarce, o czystym środowisku i zmodernizowanej infrastrukturze.

Celem głównym, jaki przekłada się ze Strategii Rozwoju na szeroki aspekt środowiska naturalnego rozumianego jako całość i przede wszystkim uwzględniającego człowieka jako jego (środowiska) główny i podstawowy element jest:

Harmonijny rozwój miasta ku zadowoleniu mieszkańców

Poniżej podano rozwinięcie tego celu poprzez zdefiniowanie celów pośrednich i kierunków, jakimi ma się zaimar te cele osiągnąć.

Cel pośredni: Infrastruktura miasta wizytówką Oławy i regionu

Rozwój i modernizacja zasobów mieszkaniowych i użyteczności publicznej

1. Rewitalizacja miasta ze szczególnym uwzględnieniem substancji zabytkowej.
2. Likwidacja barier architektonicznych.
3. Rozwój budownictwa mieszkaniowego.
4. Termomodernizacja budynków.

Ekorozwój miasta Oławy

1. Zagospodarowanie i modernizacja infrastruktury Odrzańskiej Drogi Wodnej.
2. Wprowadzenie segregacji odpadów na terenie miasta.
3. Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii.

Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej

- 1) Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczych, energetycznych, gazowych oraz drogowych.
- 2) Modernizacja i rozbudowa sieci wodno – ściekowej, wód opadowych oraz ujęć wody pitnej.
- 3) Budowa sygnalizacji świetlnych lub rond w najbardziej niebezpiecznych miejscach.
- 4) Budowa obwodnic miasta.
- 5) Modernizacja urządzeń hydrotechnicznych służących ochronie przeciwpowodziowej.
- 6) Stworzenie systemu ścieżek rowerowych w mieście.
- 7) Stworzenie infrastruktury turystycznej na rz. Odrze.
- 8) Budowa i modernizacja bazy sportowo – rekreacyjnej.
- 9) Tworzenie i modernizacja placów zabaw dla dzieci.
- 10) Budowa basenu krytego.
- 11) Poprawa stanu technicznego placówek oświatowych i doposażenie szkół w pomoce naukowe.
- 12) Rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej.

Cel pośredni: Przedsiębiorczość motorem napędowym gospodarki w mieście**Opracowanie systemu stymulującego rozwój i powstawanie nowych firm**

1. Promocja miasta.
2. Opracowanie map cyfrowych miasta.
3. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obszarów miejskich.
4. Rozwój instytucji oraz ośrodków wspierania biznesu w Oławie.
5. Wprowadzenie preferencji dla inwestycji w zakresie usług centrotwórczych w obszarze starego miasta.
6. Wprowadzenie preferencji finansowych dla właścicieli budynków dokonujących remontów poprawiających estetykę budynków zgodnie z opracowaną koncepcją rewitalizacji.
7. Poprawa wykorzystania sieci kolejowej w aspekcie przewozów pasażerskich i towarowych.
8. Rozwój mediów i sposobu przepływu informacji.
9. Prywatyzacja zasobów komunalnych.

Cel pośredni: Zadowolenie i bezpieczeństwo każdego mieszkańca**Efektywny system opieki społecznej i zdrowotnej**

1. Utworzenie stacji ratownictwa zintegrowanego.
2. Poprawa jakości i dostępności usług medycznych.
3. Propagowanie zdrowego trybu życia mieszkańców.
4. Rozwój systemu stypendialnego.

Bezpieczeństwo mieszkańców

1. Wprowadzenie stref ograniczonego ruchu.
2. Wprowadzenie systemu monitoringu bezpieczeństwa ruchu drogowego.
3. Wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza miasto.
4. Wdrożenie systemu monitoringu miasta.
5. Monitoring zachowań uczniów w szkole i poza nią.
6. Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu bezpieczeństwa publicznego.

Oława „Małą Ojczyzną” dla jej mieszkańców

1. Inkluzja społeczna osób niepełnosprawnych.
2. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.
3. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.
4. Propagowanie dorobku lokalnych artystów i twórców.
5. Popularyzacja historii miasta.
6. Wspieranie działań na rzecz współpracy z innymi miastami w Europie.
7. Opracowanie i realizacja długoterminowego programu rozwoju kultury.
8. Opracowanie kompleksowej bogatej oferty rekreacyjnej.

Absolwent o ukształtowanej świadomości rynkowej

1. Dostarczenie systemu kształcenia do aktualnych potrzeb.
2. Wspomaganie działalności szkół wszystkich szczebli w zakresie kształcenia, w tym szczególnie językowego, teleinformatycznego, sportowego oraz umuzykalnienia.
3. Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu funkcjonowania miasta.

7.3. Priorytety ekologiczne

Zbieżne z zasadami określonymi w Strategii i mogącymi stanowić ich rozwinięcie mogą być następujące priorytety ekologiczne:

1. W zakresie ochrony zasobów wodnych

- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta.
- ograniczenie emisji i zrzutu zanieczyszczeń zagrażających zasobom wodnym (wody powierzchniowe i podziemne).

2. W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł grzewczych poprzez rozwój sieci ciepłowniczych kotłowni zdalaczynnych,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń z ciepłowni (rozbudowa i modernizacja układów oczyszczania),
- wspieranie ograniczania zużycia paliw stałych w lokalnych źródłach ciepła.
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego poprzez:
- poprawę stanu dróg miejskich,
- podjęcie starań w zakresie budowy obwodnicy miejskiej,
- wyznaczenie obszarów ograniczonego ruchu.
- ograniczanie emisji i oddziaływania zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych poprzez:
- współpracę z przedsiębiorstwami w zakresie inwestycji proekologicznych,
- wpływanie w ramach planu zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, na przyszłe, ewentualne uciążliwości związane z realizacją inwestycji i modernizacją istniejących zakładów produkcyjnych.

3. W zakresie gospodarki odpadami

- wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów pochodzenia komunalnego i podobnych,

- stwarzanie warunków do prawidłowego gospodarowania odpadami opakowaniowymi
- stwarzanie warunków do prawidłowego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi pochodzenia komunalnego

4. W zakresie ochrony przed hałasem

- poprawa stanu dróg (ograniczenie hałasu komunikacyjnego),
- budowa ekranów dźwiękochłonnych (wzdłuż ciągów komunikacji drogowej i kolejowej),
- ograniczenie lokalnych źródeł hałasu.

5. W zakresie ochrony zasobów przyrodniczych

- objęcie ochroną cennych gatunków i obszarów,
- rozbudowa i modernizacja zieleni parkowej,
- poprawa stanu zieleni miejskiej.

6. Promocja „zdrowego stylu” życia oraz stwarzanie warunków do rekreacji i masowej kultury fizycznej

- wspieranie działalności organizacji zajmujących się kulturą zdrowotną, fizyczną i turystyką,
- rozwój bazy sportowej i rekreacyjnej w oparciu o istniejące tereny, budowę krytego basenu, zagospodarowania do celów rekreacyjnych nowych terenów,

7. Edukacja ekologiczna w zakresie określonym w p. 1 – 6, szczególnie w kręgach dzieci i młodzieży oraz „małej” przedsiębiorczości

8. Poprawa jakości środowiska

Poprawa jakości środowiska w Mieście Oława będzie mogła mieć miejsce wtedy, kiedy zostaną zrealizowane cele nakreślone w Programie Ochrony Środowiska z 2004 roku. W pierwotnym dokumencie Programu Ochrony Środowiska zostały one podzielone na cele krótkoterminowe i cele długoterminowe. Cele długoterminowe są, z małymi wyjątkami, nadal aktualne. W niniejszej aktualizacji Programu zostaną one przedstawione w trochę innym ujęciu graficznym – odbiegającym swoją formą tekstową od celów przedstawionych w pierwszym dokumencie. Ma to na celu jedynie pewne uporządkowanie formalne, ponieważ w zakresie rzeczowym cele długoterminowe pozostają takie same (pomimo innych określeń używanych w Programie i aktualizacji Programu mają spowodować takie same efekty w przyszłości). Tam gdzie było to możliwe i konieczne dokonano uzupełnień w postaci nowych kierunków mających spowodować osiągnięcie celu statecznego. Cele krótkoterminowe, jak pokazało sprawozdanie z realizacji Programu i Planu nie są jeszcze w całości zrealizowane ponieważ nie upłynął jeszcze cały okres czasu, na jaki zostały one przyjęte. Dla potrzeby wykonania aktualizacji POŚ zostaną one jeszcze raz przedstawione i poprawione w zakresie, jaki wynika z ich realizacji i ewentualnych zmian, dotyczących przede wszystkim 2007 roku czyli tego, który kończy okres pełnego rozliczenia Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława. Ze względu na konieczność zachowania przejrzystości Programu i uwidocznienia łącznie ze sprawozdaniem z realizacji zadań zapisanych w dokumentach kierunkowych, w tabelach dotyczących celów krótkoterminowych nie wnoszono innych zmian niż zmiany zadań rzeczowych.

Dla zwiększenia przejrzystości zapisów celów krótkoterminowych zadania w tabelach pogrupowano kierując się następującym podziałem:

- zadania miasta Oława i podmiotów od miasta zależnych
- zadania innych organów administracji i podmiotów od nich zależnych z możliwością udziału finansowego miasta Oława
- zadania podmiotów gospodarczych

Odniesienie finansowe związane zarówno z faktem wykonania części zadań jak i upływem ok. połowy okresu, jaki w 2004 roku uznano za minimalną perspektywę do ich wykonania zawarto w aktualizacji Programu Ochrony Środowiska – część finansowa. Tabele opatrzone komentarzem. Dodatkowo wskazano w tabelach sygnalizowane przez służby Miasta Oława zadania, które są zaplanowane do realizacji w 2007 roku lub latach następnych. Wzorem dokumentacji podstawowej, cele krótkoterminowe pozainwestycyjne zgrupowano w kilku głównych kierunkach przedsięwzięć i wykazano w tabelach ponumerowanych zgodnie z zapisami rozdziału dotyczącego zadań krótkoterminowych. Tam gdzie to było niezbędne, pod tabelami podano dodatkowe wyjaśnienia oznaczone [*].

Ważnym jest przy realizowaniu zamierzeń tej grupy zadań, wypracowanie racjonalnych zasad współpracy z gminami, na których gospodarowanie wodami i oczyszczanie ścieków ma wpływ na stan zanieczyszczenia środowiska w Mieście Oława.

W odróżnieniu od pierwszej wersji Programu Ochrony Środowiska dodano do tabel wyszczególniających zadania krótkoterminowe, również takie grupy zadań, które w ocenie sporządzających aktualizację do Programu i Planu mogą i mają wpływ (bezpośredni lub pośredni) na poprawę stanu środowiska w mieście.

Wszystkie cele długoterminowe i krótkoterminowe w pełnym brzmieniu są podane w dokumentacji podstawowej Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława. Ponieważ aktualizacja POŚ stanowi tylko konieczne uzupełnienie tego Programu i jest on opracowywany po 2 latach jego obowiązywania i jeszcze przed upływem końcowego terminu, jaki był wyznaczony do jego realizacji, to poniżej podano jedynie skrótową formę tych celów.

8.1. Wody powierzchniowe i podziemne

8.1.1 Cele długoterminowe

Długofalowym celem polityki ekologicznej Polski przenoszącym się na Miasto Oława w zakresie gospodarki wodnej jest:

- **przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz utrzymanie i ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę do picia, hodowli ryb i celów kąpielowych**

Cel ten będzie osiąganym przez

- Poprawę jakości wód powierzchniowych,
- Ochronę zbiorników wód podziemnych i racjonalizację ich wykorzystania,
- Ochronę powierzchniowych ujęć wody pitnej,
- Optymalizację zużycia wody do celów socjalno-bytowych i przemysłowych,
- Propagowanie opomiarowywania pobieranej wody oraz zmniejszanie jej zużycia,
- Ochronę przed negatywnymi skutkami aktualnej i przyszłej działalności gospodarczej prowadzonej na powierzchni ziemi.
- Poprawę jakości odprowadzanych ścieków przemysłowych i komunalnych (budowa i modernizacja oczyszczalni)

- Zmniejszenie ilości ścieków komunalnych odprowadzanych bez oczyszczania poprzez rozszerzenie zasięgu sieci kanalizacyjnej i wodociągowej;
- Sukcesywne ograniczanie negatywnego wpływu zanieczyszczeń obszarowych i ścieków deszczowych na wody powierzchniowe
- Opracowanie i wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o jakości wody do picia i wody w kąpieliskach.
- Ograniczenie strat wody przy przesyłaniu jej z ujęć do odbiorców, poprzez bieżące remonty, konserwację i naprawy sieci wodociągowej,
- Wspieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych.

8.1.2 Realizacja programu ochrony wód

8.1.2.1. Ścieki komunalne

W dalszym ciągu powinien być kontynuowany kierunek nakreślony w dokumentacji podstawowej Programu Ochrony Środowiska, z uwzględnieniem zarówno dotychczasowego braku realizacji Programów Zlewniowych, w jakich gmina formalnie bierze udział, jak i z uwagi na fakt realizowania przez gminę w ciągu poprzednich lat funkcjonowania Programu Ochrony Środowiska wielu inwestycji, które wypełniały cele określone w założeniach do Programu Ochrony Środowiska jak i do Programów Zlewniowych. W zamian określonych tam zadań przynależnych do Programów Zlewniowych, na potrzeby ich realizacji zmodyfikowano także nazwę programu na „Modernizację oczyszczalni ścieków oraz budowę sieci wodociągowej i kanalizacji w mieście Oława”. Ponieważ stan realizacji w/w zadań na przestrzeni lat 2004-2006 został przedstawiony w raporcie o wykonaniu POŚ i PGO, to w tym rozdziale ich nie podano, a zamierzenia miasta dotyczące inwestycji pokazano w tabelach dotyczących zadań krótkoterminowych.

8.1.2.2. Wody opadowe

Podobnie w zakresie wód opadowych, wymagana jest kontynuacja i konsekwentna realizacja, określonych w Programie Ochrony Środowiska w 2004 roku, celów. Uwarunkowania tej realizacji, podobnie jak dla ścieków komunalnych, jest uzależniona w chwili obecnej bardziej od nakładów finansowych przeznaczanych na ten cel przez miasto we własnym programie p.n. „Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacji w mieście Oława”, niż od realizacji Programów Zlewniowych.

8.2. Gospodarka odpadami

8.2.1. Cele długoterminowe

Celem strategicznym określonym w polityce ekologicznej państwa przenoszącym się na miasto Oława będzie:

- Minimalizacja powstawania odpadów w sektorze komunalnym i gospodarczym i ich oddziaływania na środowisko (z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych) poprzez zastosowanie prawidłowych praktyk.

Zagadnienie to zostało szczegółowo omówione w Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Oława z 2004 roku i zweryfikowane o informacje i zadania aktualne w aktualizacji do tego Planu, stąd w tej części aktualizacji Programu zostanie pominięte.

Omówienie tych celów strategicznych w ujęciu zadaniowym i finansowym zostało podane w sprawozdaniu z realizacji zadań wynikających z przyjętego i uchwalonego przez Radę Miejską Oławy Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława oraz jego części składowej czyli Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Oława.

8.3. Powietrze atmosferyczne

Celem strategicznym będzie:

- **Poprawa jakości powietrza atmosferycznego**

8.3.1. Cele długoterminowe

Cele te są, ze względu na zadania, jakie ma do wypełnienia gmina w tym zakresie, dość trudne do wypełnienia. Nie mniej jednak dla ich osiągnięcia przy pomocy własnych źródeł finansowania i możliwości należy podjąć próbę spowodowania:

- ograniczenia niskiej emisji (likwidacja lub modernizacja lokalnych kotłowni opalanych paliwem stałym lub likwidacja (modernizacja) indywidualnych, wysokoemisyjnych pieców na paliwo stałe, zamiana tych urządzeń na bardziej sprawne,
- podłączanie obiektów do sieci ciepłej,
- ograniczanie wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych,
- ograniczenie emisji pyłowo-gazowej z sektora przemysłowego,
- stosowanie urządzeń grzewczych o wysokich sprawnościach
- stosowanie niekonwencjonalnych źródeł uzyskiwania energii ciepłej (wykorzystywanie ciepła odpadowego i alternatywnych źródeł energii, zmianę rodzajów paliwa)
- pożyczki, dodatki, dofinansowanie dla inwestorów, właścicieli nieruchomości modernizujących ogrzewanie,
- optymalizację warunków ruchu drogowego przy wykorzystaniu podstawowych narzędzi inżynierii ruchu, zapewniających zwiększenie płynności i przepustowości drogowej
- podwyższenie standardów technicznych infrastruktury drogowej, zwłaszcza w obszarach wysoko zurbanizowanych
- stosowanie nowoczesnych i efektywnych rozwiązań technicznych w komunikacji i pojazdach
- zastosowanie w pojazdach benzyny bezołowiowej, biopaliw i gazu
- eliminację z ruchu pojazdów nie spełniających obowiązujących norm ekologicznych
- rozbudowę ścieżek rowerowych
- promocję komunikacji zbiorowej i systematyczne usprawnianie transportu zbiorowego w celu zwiększenia jego udziału w całkowitych przewozach pasażerskich
- rozbudowę lub łączenie systemów ciepłowniczych w celu racjonalizacji wykorzystania energii pierwotnej paliw,
- budowę lub modernizację urządzeń odpylających stosowanie wysokosprawnych, nowoczesnych technik odpylania,
- budowę urządzeń dla ograniczania emisji zanieczyszczeń gazowych,
- hermetyzację procesów technologicznych,
- likwidację źródeł emisji niezorganizowanej,
- tworzenie technicznych możliwości korzystania z czystych paliw
- wspomaganie systemów kontrolno-pomiarowych oraz badań stanu środowiska

Omówienie tych celów strategicznych w ujęciu zadaniowym i finansowym zostało podane w sprawozdaniu z realizacji zadań wynikających z przyjętego i uchwalonego przez Radę Miejską Oławy Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława.

8.4. Hałas

Celem strategicznym w tej części Programu będzie:

- **Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców miasta**

8.4.1. Cele długoterminowe

Cele te mogą zostać osiągnięte przez:

- utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna,
- ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach miejskich i wzdłuż głównych dróg,
- wyeliminowanie z użytkowania środków transportu, maszyn i urządzeń, z których emisja hałasu nie odpowiada przyjętym standardom,
- wprowadzenie koniecznych zmian w inżynierii ruchu drogowego oraz budowa obwodnic,
- poprawienie organizacji ruchu ułatwiającą płynność jazdy,
- poprawę stanu nawierzchni ulic,
- rozbudowę ścieżek rowerowych,
- budowę ekranów akustycznych,
- zwiększenie ilości izolacyjnych pasów zieleni,
- właściwe kształtowanie linii zabudowy i brył powstających budynków w celu zminimalizowania wpływu hałasu drogowego,
- działania ograniczające hałas przemysłowy,

Omówienie tych celów strategicznych w ujęciu zadaniowym i finansowym zostało podane w sprawozdaniu z realizacji zadań wynikających z przyjętego i uchwalonego przez Radę Miejską Oławy Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława.

8.5. Promieniowanie elektromagnetyczne

Celem strategicznym w tej części Programu będzie:

- **Ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców miasta**

8.5.1. Cele długoterminowe

Cele te mogą zostać osiągnięte przez:

- dotrzymanie obowiązujących norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jonizującego i niejonizującego,
- ograniczenie możliwości lokalizacji obiektów potencjalnie uciążliwych, np. nadajników telefonii komórkowej, poprzez odpowiednie zapisy z planie zagospodarowania przestrzennego miasta.

W raporcie o realizacji zadań wynikających z przyjętego i uchwalonego przez Radę Miejską Oławy Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława, dla tej dziedziny środowiska nie znalazło

się odniesienie, ponieważ nie ma możliwości uzyskać z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska danych pomiarowych. Ocena wykonywania zadań tego rodzaju jest każdorazowo zawarta w dokumentach i dokumentacjach służących prowadzeniu postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko. Większość urzędów, które generują tego rodzaju energię podlega ocenie Wojewody Dolnośląskiego. Miasto Oława powinna, przy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji, wpisywać do jej zapisów uwagi podawane przez organy środowiska.

8.6. Awarie przemysłowe i zarządzanie kryzysowe

Celem strategicznym ze względu na bezpieczeństwo mieszkańców będzie:

- **Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia**

8.6.1. Cele długoterminowe

Cele te mogą zostać osiągnięte przez:

- opracowanie i uaktualnianie miejskiego planu reagowania kryzysowego i miejskiego planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia awarii.
- prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań.
- wspieranie dofinansowania PSP w sprzęt specjalistyczny
- Rozwijanie systemu ostrzegania i alarmowania ludności
- Zorganizowanie wspólnego z gminą Oława Centrum Reagowania Kryzysowego

Omówienie tych celów strategicznych w ujęciu zadaniowym i finansowym zostało podane w sprawozdaniu z realizacji zadań wynikających z przyjętego i uchwalonego przez Radę Miejską Oławy Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława.

8.7. Ochrona przyrody

Również ochrona przyrody może być realizowana przez gminę w sposób ograniczony. Celem strategicznym przenoszącym się z Polityki Ekologicznej Państwa na gminę będzie:

- **Kształtowanie i ochrona systemu obszarów chronionych.**

8.7.1. Cele długoterminowe

Cele długoterminowe mogą zostać zrealizowane przez działania polegające na:

- sukcesywnym obejmowaniu ochroną prawną terenów cennych przyrodniczo z uwzględnieniem potrzeb funkcjonalnych miasta
- zwiększaniu powierzchni terenów zielonych w obrębie miasta
- wzmocnieniu roli rekreacyjnej i turystycznej terenów zielonych
- objęciu ochroną prawną i utrzymaniu terenów cennych przyrodniczo,
- rozwoju szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesująco przyrodniczo
- tworzeniu korytarzy ekologicznych

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnieniu ciągłości istnienia gatunków roślin lub zwierząt wraz z siedliskami poprzez utrzymywanie lub przywracanie ich do właściwego stanu,
- ochronie zieleni w miastach i wsiach, w szczególności ochronę drzew oraz krzewów,
- utrzymywaniu lub przywracanie do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, a także innych zasobów przyrody i jej składników,
- kształtowaniu właściwych postaw człowieka wobec przyrody.

Omówienie tych celów strategicznych w ujęciu zadaniowym i finansowym zostało podane w sprawozdaniu z realizacji zadań wynikających z przyjętego i uchwalonego przez Radę Miejską Oława Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława.

8.8. Ochrona gleb

Również ochrona przyrody może być realizowana przez gminę w sposób ograniczony. Celem strategicznym przenoszącym się z Polityki Ekologicznej Państwa na gminę będzie:

- **Racjonalne wykorzystanie gleb wraz z ich ochroną i rekultywacją**

8.8.1. Cele długoterminowe

Cele te mogą zostać osiągnięte przez:

- zagospodarowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej
- ograniczanie czynników wpływających na degradację gleby
- rekultywację gleb i ziemi zdegradowanej
- ochronę gruntów rolnych,
- przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych
- racjonalne stosowanie wapna, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych,
- racjonalizację prowadzenia upraw na terenach rolnych
- występowanie do Starosty Powiatowego o nakazywanie rekultywacji terenów zdegradowanych przez jego użytkowników

Omówienie tych celów strategicznych w ujęciu zadaniowym i finansowym zostało podane w sprawozdaniu z realizacji zadań wynikających z przyjętego i uchwalonego przez Radę Miejską Oławy Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława.

8.9. Lasy

Cel strategiczny do osiągnięcia w tej dziedzinie to:

- **Racjonalna eksploatacja zasobów leśnych**

8.9.1. Cele długoterminowe

- zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą
- ochrona zasobów leśnych i poprawa kondycji przyrodniczej obszarów leśnych,
- zapewnienie trwałości i wielofunkcyjności lasów
- wyznaczenie granicy rolno-leśnej w planach zagospodarowania przestrzennego
- zalesianie terenów rekultywowanych
- przebudowa drzewostanów zmienionych lub silnie uszkodzonych przez zanieczyszczenia powietrza w kierunku drzewostanu liściastego
- rozwijanie wielofunkcyjności lasów i wzmocnienie ich korzystnego oddziaływania na środowisko (poprawa funkcji wodochronnej, klimatotwórczej i glebochronnej),
- dostosowanie lasów i leśnictwa, w większym niż dotychczas zakresie, do wypełniania zróżnicowanych funkcji nie tylko przyrodniczych ale także społecznych (np. turystycznych)
- powszechne, choć sterowane, udostępnienie lasów społeczeństwu z zachowaniem zasady niedopuszczania do zagrożenia trwałości i jakości zasobów leśnych,
- użytkowanie zasobów leśnych w sposób zgodny z zasadami ochrony przyrody, bioróżnorodności i krajobrazu
- rekreacyjne użytkowanie i zagospodarowanie lasu,
- współdziałanie z leśnictwem i samorządami oraz administracją państwową

Lasy spełniają istotną rolę w odniesieniu do hydrosfery i atmosfery. Oprócz tego, posiadają funkcje produkcyjne i społeczne, przede wszystkim rekreacyjne.

Wskaźnik lesistości miasta Oławy wynosi około 5% i raczej nie będzie on znacznie powiększony. Istotne znaczenie w ochronie lasów ma właściwe prowadzenie gospodarki leśnej. Podstawowym dokumentem gospodarki leśnej jest plan urządzenia lasu (lub uproszczony plan urządzenia lasu), zawierający opis i ocenę stanu lasu, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.

Przy realizacji tego celu należy wziąć pod uwagę, że możliwości realizacji w/w celów są dla każdej gminy ograniczone. Poza lasami komunalnymi, gmina ma minimalny wpływ na gospodarkę leśną prowadzoną w lasach państwowych i podobny na gospodarkę leśną prowadzoną w lasach prywatnych. Nadzór nad lasami państwowymi należy do Ministra Środowiska (poprzez Generalną Dyрекcyję Lasów Państwowych), a nadzór nad lasami innych właścicieli należy do Starosty.

8.10. Tereny przemysłowe

8.10.1. Cele długoterminowe

- Tworzenie warunków dla zagospodarowania terenów przemysłowych
- Rewitalizacja terenów zdegradowanych działalnością przemysłową
- Sukcesywne zagospodarowywanie terenów przemysłowych (zwiększenie wykorzystania zrewitalizowanych terenów przemysłowych poprzez przywrócenie ich do obrotu gospodarczego)
- Ograniczenie procesu zmniejszania powierzchni terenów niezdegradowanych
- Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu (tam, gdzie to konieczne) w aspekcie przeznaczenia terenu zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego
- Opracowanie i wdrożenie projektu pilotowego związanego z przekształceniem terenów przemysłowych

Omówienie tych celów strategicznych w ujęciu zadaniowym i finansowym zostało podane w sprawozdaniu z realizacji zadań wynikających z przyjętego i uchwalonego przez Radę Miejską Oławy Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława.

Należy zwrócić uwagę, że dokonywanie rekultywacji terenów zdegradowanych z wykorzystaniem odpadów obojętnych dla środowiska jest dzisiaj ograniczone ponieważ ustawodawca przygotował listę odpadów, które można do tego celu wykorzystywać. Istotne jest także w tym zagadnieniu wykonywanie rekultywacji poza instalacją z wykorzystaniem metod biologicznych (w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska) lub w jej obrębie.

8.11. Ochrona przed powodzią

Również w tej dziedzinie wpływ miasta na uzyskanie pozytywnych efektów jest znacznie ograniczony. W praktyce sprowadza się do wpływu na elementy melioracji (która ze względu na teren miejski jest tu znacznie ograniczona) i pozostawia poza sobą wszystkie potoki i rzeki, które zgodnie przepisami prawa wodnego są administrowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej lub Marszałka Województwa. Gmina może pełnić przy tych zadaniach rolę inicjatora wykonania niezbędnych do tej ochrony zadań

Cel strategiczny:

- **Zapobieganie zagrożeniom powodziowym**

8.11.1. Cele długoterminowe:

- systematyczna konserwacja cieków wodnych i obiektów regulacyjnych
- przystosowanie obiektów hydrotechnicznych do warunków zagrożenia powodziowego
- przystosowanie terenów międzywala do szybkiego reagowania w przypadku powodzi (wycinanie lasów i zarośli łęgowych, odnowa użytków zielonych, konserwacja rowów melioracyjnych)
- doskonalenie systemu szybkiego ostrzegania i reagowania w przypadku zagrożenia powodzią.

8.12. Edukacja proekologiczna

Warunkiem koniecznym i niezbędnym realizacji celów zarówno w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych jak i poprawy jakości środowiska jest dobrze zorganizowany system edukacji ekologicznej społeczeństwa; działania edukacyjne powinny być działaniami systemowymi z jasno sprecyzowanymi celami i sposobem ich realizacji. Jednym z efektów edukacji powinno być wspieranie powstawania i zachowania tzw. „zielonych” miejsc pracy, w szczególności w: rolnictwie ekologicznym, agro- i eko-turystyce, leśnictwie i ochronie przyrody, odnawialnych źródłach energii, transporcie publicznym, działaniach na rzecz oszczędzania zasobów (zwłaszcza energii i wody), odzysku produktów lub ich części oraz odzysku opakowań i wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych.

8.12.1. Edukacja ekologiczna formalna (szkolna) i pozaszkolna

Ten rodzaj edukacji to zorganizowany system kształcenia uczniów i studentów (system oświaty i szkolnictwa wyższego), nastawiony na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej.

W ostatnich latach obserwuje się rosnące zainteresowanie niektórych grup osób dorosłych zdobywaniem wiedzy na temat otaczającego ich środowiska, a także możliwości uczestniczenia w działaniach na rzecz jego ochrony. Zachowania obserwowane w społeczeństwie wskazują jednak, że poziom akceptacji dla działań z zakresu ochrony środowiska maleje, a zachowania prokonsumpcyjne dominują nad proekologicznymi. Dlatego rola edukacji ekologicznej i wprowadzanie jej nowych form są nadal bardzo istotne.

Szczególą rolę w rozwijaniu edukacji ekologicznej wśród dorosłych mieszkańców województwa spełniają Urzędy Gmin czy Miast. Najlepszym i najefektywniejszym sposobem podniesienia świadomości ekologicznej dorosłych jest zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne. Wymaga to szerokiego informowania społeczeństwa o stanie środowiska, działaniach na rzecz jego ochrony, a także o możliwościach prawnych uczestniczenia mieszkańców w podejmowaniu decyzji mających wpływ na stan środowiska.

Wśród wielu tematów edukacji ekologicznej, znaczące miejsce należy przypisać edukacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, ochrony powietrza atmosferycznego, oszczędności energii, itp. Przykładami prowadzenia działań edukacyjnych jest wykonywanie tych zadań przez „EKOGOK”, ZGO Gać czy jak ostatnio Starostwo Powiatowe w Oławie.

Celem strategicznym w tym zakresie będzie:

- **Wysztalcenie wśród mieszkańców poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska.**

Cel ten wpisuje się w podstawowe cele sformułowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej.

- prowadzenie aktywnych form edukacji ekologicznej młodzieży i dzieci
- wspieranie finansowe i merytoryczne działań z zakresu edukacji ekologicznej prowadzonej w szkołach
- zapewnienie społeczeństwu niezbędnych informacji nt. stanu środowiska i działań na rzecz jego ochrony
- współdziałanie władz miejskich z Centrum Edukacji i Informacji Ekologicznej, szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego, zakładami pracy i pozarządowymi organizacjami w celu efektywnego wykorzystania różnych form edukacji ekologicznej
- współdziałanie władz miejskich z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i pozytywnych przykładów działań podejmowanych na rzecz jego ochrony
- prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej społeczności lokalnej na terenach cennych przyrodniczo
- sukcesywne rozszerzanie działalności informacyjno-wydawniczej
- rozwijanie międzynarodowej współpracy w zakresie edukacji ekologicznej, zwłaszcza wiedzy na temat wymagań dotyczących stanu środowiska w świetle integracji z Unią Europejską
- rozszerzenie zakresu edukacji szkolnej o przyrodę Miasta Oława
  - uzupełnienie programów nauczania o tematykę związaną z przyrodą Miasta,
  - kontynuowanie formuły „Dni Ziemi”, Akcja „Sprzątanie Świata”

9. Zadania krótkoterminowe

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława jest wyłącznie uzupełnieniem dokumentacji podstawowej dlatego też, w okresie kiedy trwa jeszcze jego realizacja, zakreślona uchwałą Rady Miejskiej Oławy, dokonano w aktualizacji jedynie drobnych korekt związanych z aktualizowaniem tego dokumentu. Poniżej ze względu na ważność i aktualność stwierdzeń, powtórzono poniższe informacje.

Program Ochrony Środowiska jest instrumentem, który ma umożliwić władzy samorządowej efektywne zarządzanie środowiskiem. Pod względem prawnym Program *nie jest aktem prawa miejscowego*, o którym mówi art. 87 ust.2 Konstytucji RP. Oznacza to, że pomimo iż zostaje on przyjęty przez Radę Miejską w drodze uchwały, to nie posiada on charakteru takiego jak np. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego czy wynikający z art. 84 ustawy Prawo ochrony środowiska tzw. program naprawczy. Dlatego też Program ma jedynie charakter kierunkowy, a opisane w nim działania stanowią swoistą wytyczną pokazującą możliwości inwestycyjne gminy w tym zakresie w ciągu czterech lat. Tym samym zawarte w nim zapisy nie mają charakteru obligatoryjnego, nie wynikają z nich żadne konsekwencje prawno – administracyjne dla gminy oraz nie wywołują one bezpośrednich skutków prawnych wobec podmiotów zewnętrznych. Należy je traktować jako całościową propozycję, która cechując się wewnętrzną spójnością, wskazuje społeczności lokalnej przy jakiego rodzaju działaniach inwestycyjnych i pozainwestycyjnych może ona kształtować ład przestrzenny zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Istotnym skutkiem przygotowania i uchwalenia Programu jest możliwość ubiegania się o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych na zadania w nim przedstawione. M.in. ustawa Prawo ochrony środowiska i ustawa o odpadach mówi wprost, że środki funduszy ochrony środowiska wszystkich szczebli są przeznaczone na realizację zadań wynikających z programów ochrony środowiska. Oznacza to, że inwestycje, które nie zostały wpisane do Programu nie powinny uzyskiwać z tych źródeł dofinansowania. Zasada ta odnosi się w jeszcze większym stopniu do możliwości dofinansowania z funduszu spójności. Praktycznie brak w Programie Ochrony Środowiska (gminnym, powiatowym lub innym) zapisu, co do realizacji określonej inwestycji, zamyka drogę do tych źródeł finansowania. Dlatego podejmując decyzje o przedstawieniu w kolejnych tabelach niniejszego rozdziału wykazu zadań (inwestycyjnych i pozainwestycyjnych) kierowano się następującymi zasadami:

- zadania te muszą być zgodne z polityką ekologiczną państwa,
- zakres ich wykonania, charakter i hierarchiczny układ muszą umożliwiać optymalne zarządzanie środowiskiem,
- obecność tych zadań w Programie ma ułatwić samorządowi ubieganie się o środki ze źródeł zewnętrznych.

Zgodnie z zapowiadaną wyżej modyfikacją podzielono zadania w tabelach na zadania Miasta Oława razem z jego zależnymi zakładami lub spółkami, na zadania innych organów administracji lub jednostek organizacyjnych od nich zależnych oraz na zadania podmiotów gospodarczych, przy czym w ten sposób dzielono wyłącznie zadania inwestycyjne. Zapisy związane z zadaniami nieinwestycyjnymi pozostawiono w niezmienionych tabelach (nie wpływają w bardzo istotny sposób na rozłożenie kosztów, bez względu na to, czy proponowano ich wykonanie gminie czy też innym podmiotom. Aby informacje zawarte w tabelach były jak najbardziej czytelne, to tylko w pierwszej tabeli każdego z komponentów, dokonywano podziału kosztów poszczególnych grup zadań, oznaczając je w następujący sposób:

- zadania Miasta Oława i podmiotów od miasta zależnych (a)
- zadania innych organów administracji i podmiotów od nich zależnych z możliwością udziału finansowego Miasta Oława (b)
- zadania podmiotów gospodarczych (c)

9.1. Ochrona wód

Tabela 9.1.a Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu ochrony wód w gminie miejskiej Oława

	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Edukacja proekologiczna i kampania informacyjna w sprawie racjonalnego korzystania z zasobów wodnych	Gmina,	10	45	35	35	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
2.	Prowadzenie kampanii informacyjnej nt. wpływu zanieczyszczeń obszarowych, liniowych i związanych z produkcją zwierzęcą na stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych	Gmina	10	45	55	35	Budżet gminy	-
3.	Aktualizacja Programu i Ochrony i Zagospodarowania Wód Zlewni Rzek Ślęzy i Oławy – zamiennie „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Oławie oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława”	Gmina	15	15	15	15	Budżet gminy	120.0
4.	Przygotowanie techniczne inwestycji gospodarki ściekowej	Gmina	500	200	200	-	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
		RAZEM	545	325	305	85		Razem w roku 2007- 130.0
			<i>Koszty w latach 2004-2007: 1260 tys. PLN</i>					

Tabela 9.1.b/a Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony wód w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. .PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Oława								
1.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Oławie oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława	Gmina,	-	300	300	300	Budżet gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze UE	Całkowity koszt w latach 2007-2011 ok. 29411.0, w tym 2007 rok – 0.0
		Gmina,	50	2000	3000	3000		
		Gmina,	250	500	1000	700		
		Gmina,	50	2000	2000	2000		
		Gmina,	50	500	1000	700		
		Gmina,	-	400	400	400		
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej ul. ul. Dzierżonia, Zielnej, Ofiar Katynia, Wiejskiej i Małopolskiej	Gmina	-	-	-	800 +200+ 400	Budżet gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze UE	1400.0
3.	Przebudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej (1-go Maja, 11 Listopada, Sportowa, Żeromskiego, Opolskiej), przepompownie szt.2	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze UE	3275.0
4.	Modernizacja przepompowni wód deszczowych ul. Oleandry	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy	Przesunięte na lata 2008-2011 – koszt ok. 3100.0
5.	Przygotowanie terenów pod inwestycje – sieci wod-kan	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy	200.0
		RAZEM	450	5800	7800	7200		Razem w roku 2007- 4875.0
Koszty w latach 2004-2007			21250 tys. PLN (a- 20250.0 ; b- 0.0)					

Tabela 9.1.b/c Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony wód w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne – inne podmioty								
1.	Przebudowa sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej) z budową układu podczyszczania	Huta „Oława”	150	700	150	-	Środki własne, WFOSiGW, Fundusze UE	b.d. (w 2004 zgłoszone 1000.0)
2.	Naprawa kolektorów ściekowych i przepompowni	ZWiK	-	-	-	-	Środki własne, WFOSiGW, Fundusze UE	Realizacja w latach 2008-2011
		RAZEM	150	700	150	-		-

Tabela 9.1.1a. Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu zaopatrzenia w wodę w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Przygotowanie i aktualizacja dokumentacji technicznych do celów modernizacji i budowy linii przesyłowych i dystrybucyjnych sieci wody	Gmina	100	300	300	100	Środki własne ZWiK	100.0 (ZWiK)
2.	Przygotowanie dokumentacji technicznych pod budowę i rozbudowę i ochronę ujęć wody dla miasta	Gmina	-	50	50	-		
3.	Przygotowanie dokumentacji technicznych pod modernizację stacji uzdatniania wody	Gmina	-	20	20	-		
4.	Analiza stanu jakości sieci wodociągowej	Gmina	50	30	-	-		
		RAZEM	150	400	370	100		Razem w roku 2007- 100.0 (ZWiK)

Tabela 9.1.1.b/a Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu zaopatrzenia w wodę w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Oława								
1.	Modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody w ramach zadania „Modernizacja oczyszczalni.....itd.”	Gmina	-	500	1000	1000	Budżet gminy, środki własne, WFOŚiGW, fundusze UE	Przesunięte na lata 2008-2011
		Gmina	50	50	-	-		
2.	Modernizacja i przebudowa sieci przesyłowych wody	Gmina	100	1000	2000	2000	Budżet gminy,	Przesunięte na lata 2008-2011 – koszt ok. 5100.0
3.	Budowa sieci wodociągowej ul. ul. Wiejskiej, Małopolnej, Opolskiej	Gmina	-	-	-	400+ 200	Budżet gminy	600.0
		RAZEM	250	2050	3500	4000		Razem w roku 2007- 600.0
			<i>Koszty w latach 2004-2007 9800 tys PLN</i>					

9.2. Gospodarka odpadami

Tabela 9.2.a Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia ⁵	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów	Gmina	-	15	10	5	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
2.	Kontynuacja programu selektywnej zbiórki odpadów	Gmina	-	10	10	-	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
3.	Opracowanie programu selektywnej zbiórki odpadów podlegających odzyskowi i recyklingowi (opony, oleje, odpady wielkogabarytowe itp.)	Gmina, ZGO	-	15	-	-	Budżet gminy, środki własne	Współdział w realizacji ZGO Gać – finansowanie ze środków ZGO Gać
4.	Inwentaryzacja dzikich wysypisk odpadów i miejsc zdegradowanych przez działalność przemysłową	Gmina	-	10	-	-	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
5.	Przygotowanie zasad wprowadzenia „podatku śmieciowego”	Gmina	-	-	-	10	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 10.0
6.	Aktualizacja POŚ i PGO	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy	20.0
		RAZEM	115	175	20	5		Razem w roku 2007 – 45.0
<i>Koszty w latach 2004-2007: 315 tys. PLN</i>								

⁵ - W tabeli pokazano zadania w sześciu głównych nurtach przedsięwzięć -szczegółowo zadania te wykazano w Planie Gospodarki Odpadami

Tabela 9.2.b/a Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami w gminie miejskiej Olawa

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Olawa								
1.	Gospodarka osadami ściekowymi	Gmina	-	20	20	20	Budżet gminy, WFOŚiGW, środki własne, fundusze UE	-
2.	Likwidacja i rekultywacja dzikich wysypisk odpadów	Gmina	-	50	100	100	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 10.0
3.	Wpłata na rzecz inwestycji EKOGOK	Gmina	-	-	-	-		393.4
		RAZEM	24.5	596.5	703	253		Razem w roku 2007 – 403.4
Koszty w latach 2004-2007 1577 tys. PLN (zakładane w 2004r)								

Tabela 9.2.b/c Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne innych podmiotów								
1.	Rozpoczęcie rekultywacji kwatery składowiska odpadów ZGO w Gaci *	Gmina, Związek Gmin	-	-	3500	250	Budżet gminy, WFOŚiGW, środki własne, fundusze UE	Przesunięto na lata 2008-2013
2.	Budowa nowej kwatery składowiska odpadów ZGO w Gaci *	Gmina, Związek Gmin	-	5000	500	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, środki własne, fundusze UE	4037.0 (środki ZGO)
3.	Uruchomienie linii do kompostowania przyzłowego odpadów organicznych w Gaci *	Gmina, Związek Gmin	-	500	-	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, środki własne, fundusze UE	Przesunięto na lata 2008-2013
4.	Zakup kompaktora dla ZGO w Gaci *	Gmina, Związek Gmin	-	-	-	1200	Budżet gminy, WFOŚiGW, środki własne, fundusze UE	Przesunięto na lata 2008-2013
5.	Zakup specjalistycznych środków transportu dla potrzeb ZGO w Gaci *	Gmina, Związek Gmin	200	200	2050	500	Budżet gminy, WFOŚiGW, środki własne, fundusze UE	500.0 (środki ZGO)
6.	Organizacja zbiornic odpadów: wielkogabarytowych, olejowych, organicznych oraz niebezpiecznych, w tym zakup środków transportu dla potrzeb segregacji *	Gmina, Związek Gmin	-	200	300	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, środki własne, fundusze UE	95.0 (środki ZGO)
7.	Budowa urządzeń do odzysku odpadów (JACK-POL -papier, EUROFILMS-tw. szt., ROTEX Andrzej Ryżak- tw. szt.)	Inne podmioty gospodarcze	-	-	-	-	Środki własne, fundusze UE	24400.0 w tym w 2007 roku – 17083.0
		RAZEM	24.5	596.5	703	253		Razem w roku 2007 – (21715.0)

- Zadania w tabeli 9.2.b oznaczone [*] stanowią zadania realizowane przez ZGO Gać i nie wchodzą w całości w koszty POŚ dla Miasta Oława. Zostały one w powyższej tabeli pokazane i określono ich koszty całkowite, jednak gmina będzie obciążona jedynie 31 % wartości tych zadań jako udziałowiec Związku Celowego. Te zależności zostały uwzględnione w tabeli w pozycji RAZEM oraz w rozdziale 9

9.3. Ochrona powietrza

Tabela 9.3.a Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu ochrony powietrza w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie: wykorzystywania alternatywnych źródeł energii, nowych technologii energooszczędnych i oszczędzania energii i źródeł odnawialnych	Gmina	30	30	30	30	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
2.	Przygotowanie programu obszarowego dotyczącego likwidacji niskiej emisji	Gmina	-	40	-	-	Budżet gminy	-
3.	Opracowanie informacji (z bieżącą aktualizacją) dotyczącej możliwości zmian urzędzeń grzewczych na nowocześniejsze rozwiązania technologiczne	Gmina	15	-	-	-	Budżet gminy	
4.	Opracowanie audytów energetycznych dla obiektów mieszkalnych gminy	Gmina	20	50	50	50		Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
5.	Przygotowanie dokumentacyjne pod budowę obwodnicy Oławy	Zarządy Dróg, Starostwo i Gminy	-	600	-	-	Budżet państwa, budżety gmin, budżet Starostwa, WFOŚiGW	-
6.	Opracowanie założeń i projektu stref zieleni izolacyjnej dla obiektów uciążliwych	Gmina	-	30	-	-	Budżet gminy	-
		RAZEM	65	750	80	80		Razem w roku 2007 – 10.0
Koszty w latach 2004-2007:			975 tys. PLN					

Tabela 9.3.b/a Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony powietrza w gminie miejskiej Olawa

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Olawa								
1.	Likwidacja źródeł niskiej emisji, zamiana na sprawniejsze urządzenia do produkcji ciepła, wymiana sieci	Gmina	300	500	800	1200	Budżet gminy,	150.0
2.	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń przez realizację zadań termomodernizacyjnych	Gmina	-	200	200	500	Budżet gminy, WFOŚiGW	240.0
3.	Zakup specjalistycznych maszyn i urządzeń technicznych dla potrzeb likwidacji liniowej niezorganizowanej emisji zanieczyszczeń	Gmina	-	400	400	800	Budżet gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
		RAZEM	320	1450	1720	2850		Razem w roku 2007 – 390.0
			<i>Koszty w latach 2004-2007 6340 tys. PLN</i>					

Tabela 9.3.b/c Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony powietrza w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne inne podmioty								
1.	Likwidacja źródeł niskiej emisji lub zamiana na sprawniejsze urządzenia do produkcji ciepła, w tym energia odnawialna (SMLW Odra),	Gmina	300	500	800	1200	Budżet gminy, środki własne zakładów przemysłowych, PEC, WFOŚiGW	300.0
2.	Ograniczenie oddziaływania zakładów przemysłowych (instalacja do odzysku ciepła – EUROFILMS)	Zakłady przemysłowe	-	300	200	200	Środki własne, kredyt komercyjny, fundusze UE, WFOŚiGW	563.0
3.	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń przez realizację zadań termomodernizacyjnych (SMLW Odra),	Inne podmioty gospodarcze	-	200	200	500	Środki własne, fundusze UE	Łącznie w latach 2007-2014 - 10332.6 w tym w 2007 roku – 1733.3
4.	Ograniczenie emisji niezorganizowanej (Boryszew S.A. Huta Oława),	Inne podmioty gospodarcze	-	-	-	-	Środki własne, fundusze UE	1950.0 w tym w 2007 roku – 50.0
5.	Przebudowa pieców popielnych (Boryszew S.A Huta Oława)	Inne podmioty gospodarcze	-	-	-	-	Środki własne, fundusze UE	1100.0 w tym w 2007 roku – 300.0
		RAZEM	320	1450	1720	2850		Razem w roku 2007 – 2946.3

9.4 Hałas

Tabela 9.4.a Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu ochrony przed hałasem w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem podziału na strefy przemysłowe i mieszkalno-rekreacyjne	Gmina	200	200	100	100	Budżet gminy	100.0
2.	Opracowanie dokumentacji technicznych do budowy i remontów dróg miejskich	Gmina, ZDMiZ	-	200	200	300	Budżet gminy,	50.0
		RAZEM	200	290	190	145		Razem w 2007 roku – 150.0
Koszty w latach 2004-2007: 825 tys. PLN								

Tabela 9.4.a/a Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu ochrony przed hałasem w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Oława								
1.	Poprawa stanu nawierzchni istniejących dróg	Zarządy Dróg, Gmina, Starostwo	400	600	800	1000	Budżet gminy,	950.0
2.	Przebudowa Strzelnej, Wiejskiej, B. Chrobrego	DZDW	-	-	-	700	Budżet gminy	700.0 (dotacja dla DZDW)
3.	Przygotowanie terenów pod inwestycje – drogi	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy	200.0
4.	Udział w remontach dróg powiatowych	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy	50.0
		RAZEM	450	2050	2050	2550		Razem w 2007 roku – 1900.0
Koszty w latach 2004-2007 4100 tys. PLN								

Tabela 9.4.b/b Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony przed hałasem w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne innych organów administracji								
1.	Budowa ekranów akustycznych przy szlakach komunikacyjnych	Zarządy Dróg, Starostwo, Gmina	-	800	800	1000	Budżet Państwa, budżet gminy, budżet powiatu, budżet województwa, WFOŚiGW	-
2.	Poprawa stanu nawierzchni istniejących dróg powiatowych	Zarządy Dróg, Gmina, Starostwo	400	600	800	1000	Budżet Państwa, budżet gminy, budżet powiatu, WFOŚiGW	-
3.	Poprawa stanu nawierzchni istniejących dróg wojewódzkich	Zarządy Dróg, Starostwo	400	600	800	1000	Budżet Państwa, budżet gminy, budżet powiatu, WFOŚiGW	2100.0
4.	Poprawa stanu technicznego środków transportu i przestrzegania obowiązujących przepisów Kodeksu Drogowego	Gmina, KP Policji, zakłady przemysłowe	50	50	50	50	Budżet Państwa, budżet gminy, środki własne	-
		RAZEM	450	2050	2050	2550		Razem w 2007 roku – 2100.0

9.5 Awarie przemysłowe i zdarzenia kryzysowe

Tabela 9.5.a Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu zdarzeń kryzysowych w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Opracowanie koncepcji Systemu Zarządzania Kryzysowego dla gminy miejskiej Oława	Gmina	-	50	-	-	Budżet gminy	-
2.	Prowadzenie szkoleń i ćwiczeń dotyczących zagrożeń kryzysowych	Gmina	-	10	10	10	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
		RAZEM	-	60	10	10		Razem w 2007 roku – 5.0
<i>Koszty w latach 2004-2007: 80 tys. PLN</i>								

Tabela 9.5.b Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu zdarzeń kryzysowych w gminie miejskiej Olawa

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Olawa								
1.	Budowa jednolitego systemu łączności obejmującego PSP, służby techniczne gminy, Straż Miejską, akcje OSP	PSP, OSP, gmina, Starostwo, Policja, dystrybutorzy mediów zasilających	-	300	300	300	Budżet Państwa, budżet Starostwa, budżet gminy, środki własne, WFOŚiGW	17.60
2.	Zakup niezbędnego dla służb ratowniczych sprzętu technicznego i sprzętu pozwalającego na dotarcie do każdej miejscowości i każdego miejsca	PSP, OSP, gmina, Starostwo, dystrybutorzy mediów zasilających	-	500	1600	1900	Budżet Państwa, budżet Starostwa, budżety gmin, środki własne WFOŚiGW	0.70
3.	Zakup sprzętu ochrony osobistej ratowników	PSP, Gminy Powiatu, Starostwo, dystrybutorzy mediów zasilających	50	300	350	350	Budżet Państwa, budżet Starostwa, budżety gmin, środki własne, WFOŚiGW	-
4.	Budowa Centrum Zarządzania Kryzysowego (wspólnego)	Gmina, Starostwo	-	150	200	250	Gmina, budżet powiatu, WFOŚiGW	-
		RAZEM	50	1250	2450	2800		Razem w 2007 roku -18.3
Koszty w latach 2004-2007			6550 tys. PLN					

9.6 Ochrona przyrody

Tabela 9.6.a Krótkoterminowe cele i zadania pozainwestycyjne z zakresu ochrony przyrody w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przyrody – aktywne formy	Gmina	-	10	12	10	Budżet gminy, WFOŚiGW	32.0
2.	Opracowanie bazy danych pomników przyrody i innych chronionych form przyrody w formule GIS	Gmina	-	15	10	5	Budżet gminy, WFOŚiGW	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
3.	Aktualizacja inwentaryzacji przyrodniczej gminy w tym także inwentaryzacja gatunków rzadkich, ginących, zagrożonych i siedlisk	Gmina	-	60	30	5	Budżet gminy, WFOŚiGW	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 5.0
4.	Rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesująco przyrodniczo.	Wojewódzki Konserwator Przyrody, Starostwo, Gmina	-	60	20	10	Budżet Państwa, budżet gminy, WFOŚiGW	-
		RAZEM	-	210	112	55		Razem w 2007 roku -42.0
			Koszty w latach 2004-2007: 377 tys. PLN					

Tabela 9.6b/a Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony przyrody w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Oława								
1.	Zabiegi sanitarne i pielęgnacyjne w obrębie form ochrony przyrody (zbiorniki wodne na terenie gminy)	Gmina	-	10	15	20	Budżet gminy, WFOŚiGW	40.0
2.	Rewaloryzacja parków na terenie gminy	Wojewódzki Konserwator Zabytków, gmina	-	-	20	30	Budżet Państwa, budżet gminy, WFOŚiGW	20.0
3.	Ochrona zwierząt	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy - GFOŚiGW	40.0
4.	Kształtowanie terenów zielonych z elementami małej architektury	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy - GFOŚiGW	48.0
		RAZEM	5	55	110	125		Razem w 2007 roku -148.0
Koszty w latach 2004-2007 295 tys. PLN								

Tabela 9.6b/b Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony przyrody w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne innych organów administracji								
1.	Zabiegi sanitarne i pielęgnacyjne istniejących pomników przyrody	Wojewoda Dolnośląski, gmina	-	20	50	50	Budżet Państwa, budżet gminy, WFOŚiGW	-
2.	Budowa nowych ścieżek dydaktycznych na terenie obszarów przyrodniczo cennych	Wojewoda Dolnośląski, Zarząd Parków Krajobrazowych, gmina	-	15	20	20	Budżet Państwa, budżet gminy, WFOŚiGW	-
		RAZEM		35	70	70		Razem w 2007 roku -0.0
Koszty w latach 2004-2007 175 tys. PLN								

9.7 Tereny przemysłowe

Tabela 9.7.a Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Opracowanie Programu Rekultywacji Terenów Po Działalności Przemysłowej	Gmina	-	60	-	-	Budżet gminy	-
2.	Opracowanie Programu Likwidacji Przetrimowanych Środków Ochrony Roślin	Gmina	-	40	40	-	Budżet gminy	-
3.	Przygotowanie techniczne rekultywacji terenów przemysłowych, starych obciążeń środowiska i obiektów, których eksploatacja dobiega lub dobiegła końca	Gmina	-	50	50	50	Budżet gminy	-
4.	Badania chemizmu gleb na terenie gminy	Gmina	-	-	-	-	Budżet gminy	5.0
		RAZEM	-	150	90	50		Razem w 2007 roku -5.0
Koszty w latach 2004-2007: 290 tys. PLN								

Tabela 9.7.b/a Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony powierzchni ziemi w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Oława</i>								
1.	Rekultywacja terenów po działalności przemysłowej (teren SP nr 5 i 3-go Maja)	Gmina,	-	300	300	300	Budżet Państwa, środki własne, kredyt komercyjny, budżet gminy WFOŚiGW	1. 2007 rok – ok. 50.0 2. 2008-2009 – ok. 100.0
2.	Likwidacja przeterminowanych środków ochrony roślin	Gmina, zakłady przemysłowe	-	250	250	-	Budżet gminy, środki własne, WFOŚiGW	
		RAZEM	-	550	550	300		Razem w roku 2007- 50.0
Koszty w latach 2004-2007 1400 tys. PLN								

9.8 Ochrona przeciwpowodziowa

Tabela 9.8.a Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>								
1.	Współudział w opracowaniu dokumentacji określającej obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie gminy	RZGW, Starostwo, Gmina	-	10	10	-	Budżet Państwa, budżet gminy, budżet Starostwa	-
2.	Aktualizacja Planu Ochrony Przeciwpowodziowej Gminy	Gmina	-	20	10	-	Budżet gminy	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 3.0
3.	Prowadzenie szkoleń i ćwiczeń dotyczących przeciwpowodziowej ochrony	Starostwo, Gmina	10	10	10	10	Budżet gminy,	Zadanie kontynuowane w ramach środków budżetu gminy – koszt ok. 3.0
		RAZEM	10	40	30	10		Razem w roku 2007- 6.0
<i>Koszty w latach 2004-2007: 90 tys. PLN</i>								

Tabela 9.8.b/a Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne miasta Oława								
1.	Zakup Wyposażenia do Miejskiego Magazynu Przeciwpowodziowego	Gmina	25	170	300	500	Budżet gminy, WFOŚiGW	22.4
		RAZEM						Razem w roku 2007- 22.4
Koszty w latach 2004-2007			9995 tys. PLN (a-995.0 ; b- 9000.0)					

Tabela 9.8.b/b Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w gminie miejskiej Oława

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Potencjalne źródła finansowania	Uwagi i koszty (nowe) tys. zł
			2004	2005	2006	2007		
Przedsięwzięcia inwestycyjne innych organów administracji								
1.	Remont i modernizacja zabezpieczeń hydrotechnicznych na terenie gminy miejskiej Oława	RZGW, Marszałek Województwa, Gmina	500	2500	2500	3500	Budżet Państwa, budżet województwa, budżet gminy, WFOŚiGW	-
2.	Budowa zabezpieczeń hydrotechnicznych ujętych w „Programie dla Odry 2006” i mających znaczenie dla Miasta Oława ⁶	RZGW	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW	-
		RAZEM	500	2500	2500	3500		Razem w roku 2007- 0.0

⁶ Kwoty nie wliczone do kosztów POŚ dla Miasta Oława

10. Źródła finansowania Programu.

Aktualne pozostają źródła finansowania Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Oława w zakresie źródeł, które dzielimy na:

- Własne
- Zewnętrzne

Analizując wykonanie poszczególnych zadań wynikających z POŚ i PGO i sporządzając sprawozdanie z tej realizacji autorzy tej aktualizacji Programu są przeświadczeni o tym, że zarówno władze Miasta Oława jak i pracownicy Urzędu Miejskiego w Oławie są wystarczająco przygotowani i skuteczni w zdobywaniu środków na realizację zadań wynikających z dokumentów kierunkowych dla gminy.

11. Finansowanie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława.

11.1. Wstęp

Aktualizację Programu Ochrony Środowiska w zakresie finansowej wykonalności zadań ujętych Programie w porównaniu z możliwościami budżetowymi miasta przeprowadzono porównując prognozowane wydatki z:

- finansową zdolnością absorbowania środków zewnętrznych,
- możliwościami budżetu miasta generowania tzw. wkładu własnego na zadania inwestycyjne wspierane środkami zewnętrznymi.

Z uwagi na okres w jakim przeprowadzana jest aktualizacja POŚ wykonalność finansową budżetu odniesiono tylko do 2007 roku.

11.2. Ocena wybranych parametrów budżetu Miasta Oława

Dla potrzeb oceny możliwości finansowania realizacji zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oława analizie poddano wybrane parametry budżetu na 2007 rok w porównaniu do prognozy z POŚ wykonanej w 2004 roku oraz rzeczywistego wykonania budżetu w 2006 roku. Przeanalizowano:

- dochody budżetu Miasta,
- wydatki budżetu Miasta,
- wydatki inwestycyjne w budżecie Miasta,
- nadwyżka/deficyt budżetowy,
- udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetu Miasta.

Przedstawiona w tabeli 11.1 porównanie wykonania budżetu z wartościami prognozowanymi skłania do następujących wniosków:

Tabela 11.1 Parametry budżetu miasta – porównanie.

Lp.	Opis	Plan budżetu na 2007 rok	Wykonanie budżetu 2006	Dynamika 3/4	Prognoza budżetu 2007 wg POŚ
1	2	3	4		
A	Dochody budżetu Miasta	61 372 902	61 414 404	99,93%	62 685 578
B	Wydatki budżetu Miasta	64 809 552	66 135 632	97,99%	69 197 115
C	Wydatki inwestycyjne w budżecie Miasta	7 640 576	11.034.131	69,24%	11 301 087
	Nadwyżka(+)/Deficyt budżetu(-)	-3 436 650	- 4 721 228		
D	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetu Miasta	11,78%	16,68%		16,33%

- Urząd Miejski utrzymuje stały poziom dochodów i wydatków budżetowych przy równomiernym również poziomie deficytu rzędu 3,5 – 4,5 mln
- Deficyt ten zawiera raty spłaty kredytów i pożyczek (w 2007 roku planuje się 1 881 350 zł na spłatę kredytów i 182 000 zł na spłatę pożyczek); roczna spłata zadłużenia będzie stanowiła 4,42% dochodów budżetowych
- Z ogólnej kwoty budżetowych wydatków inwestycyjnych wydatki inwestycyjne na cele ochrony środowiska będą wynosiły 1,85 mln zł w 2007 roku; obejmie to wydatki na następujące działania:
  - ochrona wód zlewni rzek Śleza, Oława 400 tys. zł
  - kanalizacja sanitarna i deszczowa 200 tys. zł
  - budowa kwatery EKOGOK 393 tys. zł
  - wpłata na rzecz EKOGOK 678 tys. zł
  - sieć wodociągowa 100 tys. zł
  - dokumentacje 80 tys. zł
- Realizacja zadań wskazanych w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Oławy do dofinansowania ze środków budżetu gminy następuje systematycznie, ich realizacja poparta jest przygotowaniem inwestycji pod względem dokumentacyjnym (formalno-prawnym) i finansowym.
- Odrębnej uwagi wymaga udział Miasta Oława w realizacji „Programu ochrony i zagospodarowania wód zlewni rzek Śleza i Oława” realizowanego w ramach związku międzygminnego powołanego przez gminy leżące w zlewniach tych rzek. Finansowanie tego Programu ma być prowadzone z funduszu spójności. W POŚ przewidziano na ten cel wydatki w wysokości 19,8 mln zł. Z uwagi na niezależne od Urzędu Miejskiego opóźnienia należy przewidzieć ich realizację w następnych okresach przy finansowaniu z innych niż fundusz spójności środkach. Zakres zadań przewidywanych w tym Programie przypadających do realizacji przez m. Oława to:
  - 24,62 km kanalizacji
  - 0,42 km kanalizacji tłocznej
  - 5 km przyłączy
  - 11,6 km sieci wodociągowej
  - 3 szt. przepompowni ścieków
  - modernizacja oczyszczalni ścieków

Z powyższego zestawienia wynika, że nawet podjęcie działań dla zwiększenia dochodów miasta, co umożliwiłoby wzrost wydatków na cele inwestycyjne, (przez zwiększenie potencjalnego udziału finansowego miasta w planowanych przedsięwzięciach) może być niewystarczające na szybsze pokrywanie długów i zwiększanie wydatków: stąd jest konieczna aktywność w celu pozyskiwania środków zewnętrznych.

- jak wykazano w tab. 10.1 przyjęcie aktywnej polityki uatrakcyjniania miasta pod kątem potrzeb inwestorów zewnętrznych wzmocni potencjał inwestycyjny budżetu miasta
- główny wysiłek inwestycyjny w ramach realizacji zadań POŚ na 2007 rok został szczegółowo przedstawiony w rozdziale 8; są to zadania budowy kanalizacji, porządkowanie gospodarki wodno – ściekowej oraz na zaopatrzenie w wodę 0,4 mln zł,

Z przeprowadzonej analizy wynika, że plan inwestycji w sferze ochrony środowiska przewidywany na 2007 rok jest finansowo wykonalny i pomimo obciążeń wynikających ze zobowiązań kredytowych miasto posiada wystarczającą wydolność dla jego realizacji. Jednakże jak wykazano w opracowaniu :”Sprawozdanie z realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska i Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Oława” szereg zadań, które nie zostały do tej chwili rozpoczęte w większości dotyczą inwestycji skojarzonych (nie leżą w kompetencji gminy i nie podejmowano w stosunku do nich żadnych inicjatyw ze strony właścicieli lub administratorów). Dotyczy to przede wszystkim rozpoczęcia budowy II etapu ZGO w Gaci dla związku EKOGOK (kompostownia, składowisko odpadów) – ponadgminnego zadania wymagającego koordynacji ze strony władz związku. Także zadania ochrony przeciwpowodziowej, rewitalizacji terenów przemysłowych, budowy centrum zarządzania kryzysowego przez podmioty niezależne od miasta, jak się okazuje, nie jest rozwiązaniem skutecznym.

12. Zarządzanie i monitorowanie Programu Ochrony Środowiska

12.1. Zarządzanie Programem

Instrumenty służące do zarządzania środowiskiem wynikają z ustawy Prawo ochrony środowiska, Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, o ochronie przyrody, o Inspekcji Ochrony Środowiska, Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane. Do instrumentów zarządzania środowiskiem należą:

- instrumenty prawne
- instrumenty finansowe
- instrumenty społeczne i strukturalne

Do instrumentów prawnych zaliczamy:

- pozwolenia zintegrowane
- pozwolenia wodnoprawne na wprowadzenie ścieków do wód lub do ziemi
- pozwolenia na wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza
- pozwolenia na wytwarzanie odpadów
- decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu
- decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia
- pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych do środowiska
- decyzje dotyczące gospodarki odpadami
- koncesje geologiczne na rozpoznanie i eksploatację surowców mineralnych

- raporty oddziaływania na środowisko

Do instrumentów finansowych należą:

- opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska – za emisje zanieczyszczeń do powietrza, za składowanie odpadów, za odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, za pobór wody powierzchniowej lub podziemnej itp.
  - opłaty eksploatacyjne za pozyskiwanie kopalin
  - administracyjne kary pieniężne w zakresie przekroczeń określonych limitów w pozwoleniach, naruszenie decyzji zatwierdzających eksploatację składowiska odpadów lub decyzji określających miejsce i sposób magazynowania odpadów
  - odpowiedzialność cywilna w zakresie szkód spowodowanych oddziaływaniem na środowisko
  - kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz innych funduszy, w tym fundusze przedakcesyjne oraz fundusz strukturalny oraz fundusz spójności
  - pomoc publiczna w postaci preferencyjnych pożyczek, kredytów, dotacji, odroczeń rozłożenia na raty itp.
  - opłaty produktowe i depozytowe
- Instrumenty społeczne to:
- edukacja ekologiczna
  - informacja i komunikacja
  - współpraca

Głównym celem edukacji społecznej jest ukształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz wykształcenie proekologicznych nawyków w życiu codziennym. Edukacja może być realizowana w różnych formach i na różnych poziomach. Odbiorcami powinni być zarówno dorośli jak i dzieci oraz młodzież. Dla odniesienia sukcesu w realizacji edukacji konieczna jest informacja o środowisku i podejmowanych działaniach na rzecz jego ochrony oraz umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem. Służby ochrony środowiska Urzędu Miejskiego powinny współpracować z instytucjami naukowymi, pozarządowymi organizacjami ekologicznymi, instytucjami finansującymi przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska oraz z sąsiednimi gminami. Instrumenty strukturalne to głównie Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Oława, a także Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Ponadto są to: Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego do roku 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015 oraz Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego na lata 2000-2015. Dokumenty te określają główne cele i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Oława jest zgodny z zapisami powyższych dokumentów.

12.2. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji

Bardzo ważnym instrumentem, jaki jest dzisiaj dostępny dla służb ochrony środowiska w gminach jest wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. W decyzji tej możliwe jest podanie, jako wymagalnych istotnych warunków realizowania inwestycji w określonym miejscu. Warunki te będą wypadkową stanu i jakości środowiska oraz warunków jakie musi spełnić inwestor, aby już na początkowym etapie realizacji inwestycji można było stwierdzić, że jest ona wykonywana w myśl zasad określających tzw. zrównoważony rozwój. Ponieważ w tym dokumencie aktualizacyjnym nie ma możliwości rozważyć wszystkich uwarunkowań dla takich decyzji, to wskazane byłoby w przyszłości, rozważenie przez Miasto Oława przygotowania zasad, jakimi należy się kierować przy

przygotowywaniu tych decyzji. Niewątpliwie takie zasady, powiązane zarówno z opracowaniami ekofizjograficznymi i prognozami wpływu realizacji planu zagospodarowania przestrzennego (czyli dokumentów powstających podczas formułowania prawa miejscowego, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego) w połączeniu z zapisami samych planów mogą mieć istotny wpływ na kształtowanie przestrzeni i stanu środowiska w mieście.

12.3. Monitorowanie Programu

Jak każdy System, Program, Polityka Branżowa, tak też Program Ochrony Środowiska wymaga monitorowania. Przykładem prowadzenia takiego monitoringu jest przygotowanie przez Burmistrza Miasta Oława sprawozdania z realizacji zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami i przedstawienie go właściwym organom. W dalszym ciągu w okresie trwania tego Programu i Planu będzie prowadzony monitoring:

- Wewnętrzny
- Uczestników
- Zewnętrzny

13. Wpływ realizacji POŚ dla Miasta Oława na stan środowiska

Wpływ tego Programu na poprawę środowiska naturalnego, jak każde przedsięwzięcie jest uzależniony od jego faktycznej realizacji. Nie można więc do końca dokonać szczegółowej analizy wpływu realizacji Programu na stan środowiska. Należy pamiętać, że ostateczna metoda zastosowana do realizacji każdego z elementów Program jest określana w projekcie realizacyjnym przedsięwzięcia oraz po przynajmniej wstępnym studium wykonalności. Tam też musi zostać określona technologia wykonania inwestycji czy zadania. Tak przyjęte rozwiązanie powinno być ocenione, jeżeli tego wymaga przepis prawa, w raporcie oddziaływania inwestycji na środowisko. Siłą rzeczy nie jest możliwe dokonanie tak rozumianej oceny w tym opracowaniu. Jak wykazała analiza bieżącej sytuacji o stanie środowiska w Mieście Oława poza problemami dotyczącymi zanieczyszczeń ziemi i gleb, które są obciążeniami środowiska związanymi z funkcjonowaniem w przeszłości na tym terenie przemysłem oraz raczej powszechnym przekroczeniu hałasu komunikacyjnego, wpływ realizacji wykonanej części Programu należy ocenić jako pozytywny, co potwierdza przynajmniej część prowadzonych badań i pomiarów. Z racji upływu tylko części okresu na jaki miał obowiązywać i obowiązuje Program Ochrony Środowiska nie dokonywano w tym aneksie oceny przebiegu i realizacji zadań w nim wymienionych na poszczególne komponenty środowiska.

Ponieważ aktualizacja Programu Ochrony Środowiska stanowi tylko dokumentację uzupełniającą i aktualizacyjną to nie zamieszczano w nim streszczenia.

14. Materiały wykorzystane

- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2001 rok. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2002.
- Gilewska S. Geomorfologia Polski. PWN Warszawa, 1972.
- Kondracki J. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2001.
- Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego do 2004 roku oraz cele długoterminowe do roku 2015. Urząd Marszałkowski.
- Stan środowiska w województwie Dolnośląskim w latach 1999-2005. Inspekcja Ochrony Środowiska. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Wrocław
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wiejskiej Oława, Pracownia Projektowa REGIOPLAN Wrocław 2001.

- Strategia modernizacji Odrzańskiego Sytemu Wodnego Program dla Odry 2006, oprac. prof. Janusz Zalewski, Wrocław 1999
- Program ochrony i zagospodarowania wód zlewni rzek Śląza i Oława zespół autorski
- Rocznik statystyczny WUS 2005 rok (regiony, powiaty, gminy)
- Wstępna koncepcja systemu gospodarki odpadami Śląza-Oława
- Serwis Społeczno-Samorządowy „3S” - Natura 2000 – J.Mosio 2007r.
- Badania składu chemicznego gleby i Ekspertyza techniczna – Lemitor Wrocław 2006r.